

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
ročja se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

NOV POLOM HRVATSKIH PUNKTAŠEV

Za včerajšnje občinske volitve v savski banovini so hrvatski punktaši proglasili volilno abstinenco — še bolj kakor pri volitvah 1. 1931. so se jim nekdanji pristaši izneverili in se volitev udeležili v ogromnem številu

Beograd, 8. oktobra. p. Danes so se vršile v smislu določil novega občinskega zakona občinske volitve v primorski, drinski, savski in dunavski banovini. Po poročilih, ki so prispela do 19. v Beograd, so se volitve v vseh štirih banovinah vršile v najlepšem redu in ni nikjer prišlo do kakšnega resnejšega incidenta. Po prvih podatkih je ljudstvo pokazalo silno zanimanje za volitve. Nikjer niso pričakovali, da se bo volitev udeležilo toliko ljudi. Podrobnih poročil o rezultatih za enkrat še ni. V savski banovini je opozicija pod vodstvom dr. Mačka, kakor znano, proglasila bojkot volitev, doživela pa je še večji polom kakor pri volitvah v Narodno skupščino 1. 1931. Volilna udeležba je bila namreč tudi po vseh srezih savske banovine izredno velika in je v mnogih srezih dosegla celo

90 in še več odstotkov vseh volilnih upravičencev.

Zagreb, 8. oktobra. AA. Po vesteh, ki so kr. banski upravi prispela iz vseh srezov, so potekle današnje občinske volitve v vsej savski banovini brez incidentov. Čeprav je opozicija proglasila volilno abstinenco, je bil odziv volilcev zelo velik, k čemur je tudi pripomoglo izredno lepo vreme po vsej banovini.

Ze dopolne je glasovalo zelo veliko število volilcev, ki so ponekod celo prekosili pričakovanje predstavnikov oblasti, ki imajo v splošnem najboljši vpogled v razpoloženje ljudstva.

V prvih popoldanskih urah se je že moglo ugotoviti, da je bilo zanimanje prebivalstva za občinske volitve v savski banovini izredno veliko in da je opravičilo vsa pričakovanja. Prav tako se je opazilo, da so povsod propadli vsi po-

izkusi za odvrnitev ljudi od glasovanja, kjer so se pojavili. Glasovanje je trajalo ves dan. Posebej je treba naglasiti, da je bila udeležba v Primorju, na otokih in v Liki takšna, kakor ni bila še nikoli doslej. Volitve se je v Gračacu, Gospiču in v drugih tamošnjih občinah udeležilo 91% volilnih upravičencev. Če se upošteva, da so mnogi volilci zaradi zaposlitve odsotni v drugih delih države, je to številno še pomembnejše.

Prav tako navajajo poročila iz Slavonije veliko udeležbo volilcev. Tudi tu udeležba ne zaostaja za številskami v Primorju in v Liki.

V Pakracu, pakraškem srezu in v drugih občinah je glasovalo 95%. Prav tako ugodna so poročila iz Korduna, Zagorja, Medimurja in Podravine, povsod pa so volitev potekle brez najmanjših incidentov.

Titulescu v Varšavi

Izmenjava ratifikacijskih listin o vzhodnem paktu — Posredovalna vloga Poljske med Rusijo in Rumunijo

Varšava, 8. oktobra. AA. Rumunski zunanji minister Titulescu bo prispel v poljsko prestolnico jutri popoldne. Popoldne se bo sestel s poljskim zunanjim ministrom Beckom, nato pa ga bo sprejel predsednik poljske republike. Zvečer mu bo priredil predsednik poljske republike banket. Titulescu bo sprejel tudi maršal Pilsudski. Iz Varšave bo odpotoval v torek.

Poljski politični krogi naglašajo, da bo Titulescu prišel prvič uradno v Varšavo, odkar je zunanji minister. Iz dejstva, da si je Titulescu izbral Varšavo kot prvo mesto svojega potovanja po vzhodni Evropi, sklepajo, da je hotel s tem vnovič dokazati,

kolikšno je prijateljstvo med obema državama. V Varšavi bo Titulescu izmenjal ratifikacijske listine o nenapadalnem paktu, ki je bil podpisan v Londonu 3. julija t. l. To je prva diplomatska listina, na kateri sta istočasno podpisali Rusije in Rumunije.

Poljski krogi opozarjajo na posredovalno vlogo, ki jo je igrala dozdaj Poljska med Rumunijo in Rusijo. Poljska se je dobro zavedala, da bo sporazum med tema dvema državama najboljšje jamstvo miru v vzhodni Evropi. Zato smatrajo tukajšnji krogi, da gre za zaslugo za ratifikacijo londonskega pakta predvsem Poljski.

Daladier o razorožitvi

Nova manifestacija Francije za mir med narodi — Daladier o prizadevanjih za sporazum z Nemčijo

Vichy, 8. oktobra. s Radikalno-socialistični kongres se je baval včeraj z zunanjo politiko. Po razpravi je bila sprejeta resolucija, ki jo je izdelal Jaques Kayser. V njej se stranka brezpogojno izreka za zunanjo politiko, ki jo vodi radikalna vlada od volitev v maju leta 1932. Francoska zunanja politika se mora slej ko prej voditi v duhu temeljnih idej Društva narodov. Svoboda in neodvisnost Avstrije morata biti zagotovljeni. Resolucija se v nadaljnjem izreka za črtnje vojnih dogovorov, ki dopolnjuje lausannske pogodbe, in zagovarja zaključitev razorožitvene konvencije, ki mora vsebovati naslednje točke:

1. Odpravo zasebnega izdelovanja orožja in zasebne trgovine z orožjem; 2. omejitve izdelovanja orožja v posameznih državah in kontrolo na licu mesta; 3. internacionalizacijo letalstva in kemične industrije, s čimer naj bi se preprečila njuna uporaba v napadalne namene.

Trajna mednarodna kontrola bi morala v primeru napada določati za vse države sankcije. Razorožitveni ukrepi, ki naj bi se izvedli šele po poskusni dobi, bi morali biti že v razorožitveni konvenciji in bi se morali izvesti v zelo naglem tempu, če naj bi bila kontrola uspešna.

Radikalno-socialistična stranka prevzema vso odgovornost za vlado v sedanjih hudih casih. Stranka je proti inflaciji. Društvo narodov priznava kot najboljši jezi proti pretiranemu nacionalizmu. Stranka bo branila svobodo in neodvisnost vseh držav. Ostala bo zvesta vsem dosedanjim prijateljskim zvezam, ki pa naj se razširijo še na druge države zaradi vzajemnega sodelovanja za mir ne glede na to, kakšna je notranja ureditev dotičnih držav. Stranka je za narodno varnost v okvirju mednarodnih obveznosti, dokler ne postane ta efektivna razorožitev in mednarodna kontrola še boljše jamstvo za varnost narodov. Deklaracija se končuje s popolno zaupnico Daladierjevi vladi.

Danes je prispel v letalom v Vichy predsednik francoske vlade Daladier, ki so mu občinstvo in udeleženci radikalnega socialističnega kongresa priredili navdušene ovacije.

Na zaključnem banketu kongresa je imel Daladier velik govor o francoski zunanji politiki. V uvodu je naglašal, da bo Francija trdovratno branila zlato podlago svoje valute. Prav tako bo sedanja vlada skrbela za uravnoteženje državnega proračuna. Naco je Daladier prešel na zunanjo politiko in izjavil:

Če je v prejšnjih mesecih kredit Francije v inozemstvu porastel, je to posledica naše zunanje politike, ki je ostala jasna in razumna. V Evropi, ki jo mučijo nemirni pokreti in kjer se tako pogosto oglašajo glasovi in pozivi k nasilju, je ostala Francija hladnokrvna in miroljubna. Francija si mora v vseh okoliščinah ohraniti svojo svobodo. Vse svet ve, da smo za mir in da smo za mir doprinesli take žrtve, kakor jih zgodovina ne pozna.

Niti na misel nam ne pride, da bi hoteli koga ogražati ali ponižati kakršenkoli narod ne glede na njegov notranji režim. Zato smo se odločili, da ne bomo več omejevali svojih sil in da se bomo držali lojalno vsakega mednarodnega dogovora, ki bi jamčil za postopno razorožitev in ki bi nudil stalno, avtomatično kontrolo. Tak dogovor nam mora nuditi efektivno jamstvo, iskreno in mora preprečiti vsako barantanje. Štiriletna doba, v kateri bomo organizirali kontrolo, bo pomenila začetek razorožitve, medtem pa bomo posamezne tipe vojsk postopno preobrazili v vojske s kratkoročno vojaško službo. Pri tem bo treba izključiti vse polvojaške ustanove. Doslej svezavezati, da ne bodo več producirale težkega vojnega materiala, čim postane kontrola učinkovita. To so bistvene razorožitvene misli, ki jih podpira javno menje Velike Britanije, Zedinjenih držav, Italije, Rusije in mnogih drugih držav.

Kdaj se vrše pogajanja o jamstvih, ki naj jih da razorožitvena konvencija. Prav iskreno želimo, da bi to delo vzajemnosti uspelo in da bi se uresničile misli, ki jih je v Zenevi zagovarjal in raztolmačil Paul Boncour. Za temi načrti stoji brez dvoma vsa Francija.

Govornik se je nato dotaknil izjav, ki jih je te dni podal podpredsednik angleške vlade Baldwin, da hoče Velika Britanija drage volje prevzeti soodgovornost za evropske dogodke in da želi brez pridržkov sodelovati pri velikih mednarodnih pogodbah, ki naj varujejo mir v Evropi po svetovni vojni. Navzlic temu pa se govorniku porajajo dvomi, ali so res vse države dobre volje in ali žele postopno razorožitev in nadzorstvo nad oboroženostjo. Nova

vojna bi vsekakor pomenila konec Evrope. Doslej so se vsi poizkusi trajnega sporazuma med Nemčijo in Francijo izjalovili, čeprav nihče ne odreka Nemčiji njene pravice do obstoja in nihče ne sanja o tem, da bi jo ponižal. Res je, da nemška vlada sicer javno proglasa, da je za mir, toda čemu naj služijo potem manifestacije ogromnih vojaških množic, odklanjanje prve stopnje k razorožitvi, zakaj zahteve po dragem vojnem materialu, ki ga bodo morali tako kmalu po podpisu razorožitvene konvencije uničiti?

Daladier je končal svoj govor z izjavo, da nihče ne bo mogel očitati Franciji, če bo tudi v bodoče skrbela za svojo varnost, kakor je doslej ponovno dokazala svojo iskreno ljubezen do miru.

Ob koncu svojega govora je Daladier naznanil, da bo francoski parlament skličen k novemu zasedanju za 17. oktobra. Pristavil je še, da bo imela Francija teden dni po ureditvi francoskih financ novo vlado.

Francosko-angleško prijateljstvo

Pariz, 8. oktobra. AA. »Le Temps« komentira Baldwinovo izjavo o sodelovanju Velike Britanije z Evropo. Baldwin je v svoji izjavi posebno močno podčrtal, da bo Velika Britanija do zadnjega izpolnila vse svoje obveznosti in mednarodne pogodbe, ki jih je doslej sprejela. List pristavlja, da je to francosko-angleško sodelovanje v Evropi najvarnejše jamstvo za mir. Francija je veliko žrtvovala za politiko sodelovanja z Veliko Britanijo. Te žrtve cenijo angleški prijatelji docela pravilno. Zato ni mogoče dvomiti v dobro voljo in v pravno razpoloženje Velike Britanije. Angliži so veliki rodoljubi in imajo dober čut za državno neodvisnost. Zato bodo med prvimi, ki bodo pravilno ocenili francoske zahteve po varnosti. Sedanjemu položaju pa je treba gledati v oči hladnokrvno. Daladier je že izjavil na današnjem kongresu radikalne socialistične stranke, da Francija odklanja vsako mešetarjenje, kadar gre za njeno varnost, ker je že dala dovolj dokazov za svojo iskreno in pošteno ljubezen do miru.

Kuba za svojo neodvisnost

Havana, 8. oktobra. AA. Predsednik vlade Grau San Martin je imel po radiju govor, ki ga so razširili po vseh Zedinjenih državah Severne Amerike. V tem svojem govoru je Grau San Martin obožlil nekatere finančne kroge Zedinjenih držav, da hočejo vreči njegovo vlado in pahniti prebivalstvo na Kubi v še večjo nesrečo. To so tisti krogi, ki so v glavnem odgovorni tudi za sedanje stiske ameriškega naroda. Grau San Martin je v svojem nadaljnjem govoru želel, da bi došlo do sodelovanja med Kubo in Zedinjenimi državami. Treba je dvigniti eksistenčno stopnjo kubanskega naroda, treba ga je osvoboditi gospodarskega suženjstva in mu vrniti svobodo, kakršno imajo civilizirani narodi. Ne moremo več trpeti slannatih vlad, odklanjajo monopolne in koncesije, ki iz delavca ustvarjajo sužnje privilegiranih razredov.

Akcija treznih Nemcev v ČSR

Praga, 8. oktobra. AA. ČTK poroča: Nemška agrarna stranka, ki že 7 let sodeluje v vladi, je izdala poziv na nemško prebivalstvo na Češkoslovaškem, naj se bori proti nevarnostim, ki so jim Nemci na Češkoslovaškem izpostavljeni zaradi akcije nemških nacionalističnih strank in njihovih voditeljev. Na pobudo ministra dr. Spine je ustanovljena nova zveza pod imenom »Nemška kmečka zveza«, ki naj zbere vse nemške sile na demokratični podlagi. Zveza bo branila pridobitve češkoslovaške republike z drugimi narodi Češkoslovaške.

Demanti o atentatu na Starhemberga

Dunaj, 8. oktobra. AA. Snoči so razširili govorice o poizkusu atentata na princa Starhemberga, ki se mudi na Semmeringu. Trdili so, da je bil zadet od štirih krogel v prsa.

Podkancelar major Fey je kmalu nato izjavil, da mu o takem atentatu ni ničesar znanega. Zato je treba te govorice sprejeti z veliko opreznostjo. Orožniška postaja v Reichenau je potrdila, da je princ popolnoma zdrav in da se je včeraj udeležil v okolici Semmeringa velikega lova.

Povratek Nj. Vel. kralja

Včeraj dopoldne sta prispela Nj. Vel. kralj in kraljica v Boko Kotorsko med navdušenimi ovacijami prebivalstva in odpotovala v Črno goro

Tivat, 8. oktobra. AA. Po svojem pomembnem potovanju okrog balkanskega polotoka sta Nj. Vel. kralj Aleksander in kraljica Marija davi ob 8. zopet stopila na jugoslovensko tla.

Lepo solčno jutro je že prej spremljala našo vojno ladjo »Dubrovnik« po jugoslovenskih vodah. Ob 7.30 je prispela do vhoda v Boko Kotorsko in krenila proti Tivatu. Pri prihodu v Boko Kotorsko so se nad ladjo pojavila naša vodna letala, v tivaskem pristanišču pa je že bila zbrana vsa naša vojna mornarica. Vse njene ednice so se razvrstile v prostorni luki in se odele v zastave v veliki paradi, na palubah pa so bila postavljena mostva v vojni opremi.

Ko se je kraljeva ladja pojavila pred Tivatom, jo je pozdravilo 21 strelcev iz topov, godbe pa so zasivale državno himno. »Dubrovnik« je odgovoril z 21 strelci in se nato počasi približeval obali. Nj. Vel. kralj Aleksander je tedaj stal na poveljniškem mostiču v admiralski uniformi.

Približajo se pristanišču je Nj. Vel. kralj Aleksander izvršil revijo vseh ednic naše vojne mornarice. Točno ob 8. ko so na vseh ladjah, zlasti pa na admiralski godbe zaigrale državno himno, se je »Dubrovnik« ustavil ob obali.

V motorni čoln je z »Dubrovnika« stopil najprej Nj. Vel. kralj, zatem pa Nj. Vel. kraljica Marija in ostalo spremstvo. Ko je Nj. Vel. kralj zapustil »Dubrovnik«, so topovi te ladje oddali 21 strelcev v njegovo počastitev.

Na tivaskem pomolu so Nj. Vel. kralja pričakovali poveljnik Boko Kotorske admirali Polić z adjutanti in oficirji svojega štaba, na obali pa je bila postavljena častna četa z zastavo. Poleg zastopnikov vojaških in civilnih oblasti je Nj. Vel. kralja pričakovala tudi tisočglava množica iz Boke z narodnim poslancom Lazarevičem na čelu.

Ko se je Nj. Vel. kralj izkrcal, mu je bilo videti na licu, da je nenavadno dobro razpoložen. Kralj je pregledal častno četo in jo pozdravil s »Pomozi Bog, junaci!«, nakar so mu vojakji odgovorili z gromkim »Bog Ti pomagao!«.

Admiral Polić je podal raport, nato pa se je Nj. Vel. kralj poslovil od prisotnih in sedel z Nj. Vel. kraljico v že pripravljene avtomobil. Množica je kralja in kraljico sprejela z viharimi ovacijami, ki se dolgo niso hotele poleči.

Kralj in kraljica v Črni gori

Cetinje, 8. oktobra. p. Šele davi se je po mestu izvedelo, da bosta potovala preko Cetinja proti Podgorici Nj. Vel. kralj in kraljica. Kljub temu sta se vse mesto in vsa okolica pripravila za čim lepši sprejem ljubljenih vladarskih dvojic. Naenkrat je bilo vse v cvetju in zastavah, na ulicah pa so se pojavile množice ljudi, ki so komaj pričakale prihoda kraljevskih avtomobilov. Ob 9. je odšla kralju in kraljici naproti skupina cetinjskih dostojanstvenikov s komandantom zetske divizijske oblasti generalom Maksimovičem, banom zetske banovine dr. Aleksom Staničičem in cetinjskim županom na čelu. Kralj in kraljica sta se pripeljala v mesto okrog 11.30. Silna množica ljudstva se je polotilo nepopisno navdušenje, tako da so si avtomobili le s težavo krčili pot. Pred hotelom »Newyork« je ljudstvo avtomobile celo ustavilo in priredilo viharne manifestacije kralju in kraljici, ki sta globoko ganjena zaradi tolike vdanosti prijazno odzdravljala. Avtomobili so nato odbrželi dalje proti Crnojevič Reki, kjer se je kraljevska dvojica ustavila in obedovala. Po kosilu je nadaljevala proti Podgorici in dalje proti prestolnici.

Pozdrav predsednika grške republike

Atene, 8. oktobra. AA. Predsednik grške republike Zaimis je poslal Nj. Vel. kralju Aleksandru brzojavko, v kateri mu v trenutku, ko je zapuščal grška tla, vnovič zagotavlja svoje spoštovanje in sporoča svoje želje za prošnjo, naj bi ga v njegovem imenu tolmačil tudi Nj. Vel. kraljici.

Grški komentarji

Atene, 8. oktobra. AA. Grški listi priobčijo danes podrobna poročila o obisku Nj. Vel. kralja Aleksandra in Nj. Vel. kraljice Marije na Krfu in Vidu in o povratku grških ministrov Maximosa in Kondilisa ter jugoslovenskega poslanika Boška Hristića v Atene. Večji listi objavljajo na prvi strani silne jugoslovenske kraljevske dvojice v okvirju grških in jugoslovenskih zastav in tudi že slike o njunem posetu na Krfu.

»Katerine« priobčuje toplo pisano poročilo s Krfu, s spomini na srbsko vojsko in njeno nekdanjo trpljenje.

»Neoskosmos« proslavlja jugoslovenskega kralja, ki je s svojim obiskom na Krfu dal grškemu narodu priliko, da izkaže svojo ljubezen in spoštovanje vladarju, ki je bil velik za svetovne vojne in ki se odlikuje z modrostjo in sedanjem mirnem času.

»Elefteron Vima« pravi, da je grško prebivalstvo na Krfu samo tolmačilo prijateljska čustva vsega grškega naroda napram Jugoslaviji, s katero je doprinašalo med svetovno vojno skupne žrtve za zmago civilizacije in svobode. Obenem je manifestiralo za kralja, ki mu je prva naloga, da konsolidira mir na Balkanu.

»Proia« poroča, da je kratko bivanje Nj. Vel. kralja Aleksandra na Krfu omogočilo zaupne razgovore in prisrčno izmenjavo misli z zastopniki grške vlade in da je bila s tem ponovno dana prilika okrepiti mir in prijateljske stike med obojema državama.

V svojem političnem članku ugotavlja list »Katerine«, da je »danjši« sestanek na Krfu ojačil sodelovanje obeh držav, obenem pa tudi mir na vsem Balkanu. Lepo bi bilo, ko bi mogla tudi Bolgarija opustiti svoje pomisleke in se priključiti splošni pomirjevalni akciji. Sestanek na Krfu je velikega pomena za oba naroda, ki želita samo to, da zavlada na Balkanu mir.

Nova španska vlada

Madrid, 8. oktobra. AA. Radikalno-socialistična skupina je prvotno izjavila, da bo sodelovala z mandatarjem Maganonom, kasneje pa je to izjavo preklcala. Zato je moral Maganon vrniti mandat.

Predsednik republike je nato poveril sestavo nove španske vlade Posadi, ki pa je kmalu dognal, da tega posla ne bo mogel opraviti. Posada je izjavil, da se je prepričal o nemožnosti sestave nove španske vlade na podlagi sedanjega stanja v parlamentu.

Za njim je bil pooblaščen Martinez Barrios, ki je takoj stopil v stike s socialisti, ki bi edini mogli tvoriti osnovo zadostne večine, ki bi lahko razpustila sedanji parlament. Vse kaže, da bo v svoji misli uspel.

Madrid, 8. oktobra. AA. Martinez Barrios je sestavil novo špansko vlado. Zunanji minister je član republikanske akcije Albornoz, vojno ministrstvo je prevzel neodvisni republikanec Franco. Nova vlada se bo predstavila predsedniku republike ob 18. uri. Ukaz o razpustu parlamenta bo podpisan že jutri. Volitve bodo bržkone 3. decembra, parlament pa se bo sestel 8. decembra.

Hitlerjevsko rovarjenje v Rumuniji

Bukarešta, 8. oktobra. p. Rumunska vlada je sklenila uvesti energične ukrepe proti narodno-socialističnemu rovarjenju med našim prebivalstvom. V ta namen je državni podtajnik v notranjem ministrstvu sklical konferenco vseh orožniških in političskih poveljnikov v Bukarešto.

Kredit za regulacijo Ljubljane

Beograd, 8. oktobra. p. Iz dohodkov Pošte branimnice je bil odobren kredit 6 milijonov dinarjev za nadaljevanje regulacijskih del v Ljubljani.

Tlakovanje Bleiweisove ceste v Ljubljani

Beograd, 8. oktobra. p. V ministrstvu za gradbe je bila odobrena licitacija za tlakovanje Bleiweisove ceste v Ljubljani. Deja bo izvršila zagrebška tvrdka Anton Res.

Delavska proslava v Beogradu

Beograd, 8. oktobra. p. V prostorih tukajšnje delavske zbornice se je vršila danes redka delavska svečanost. Delavci iz vseh krajev naše države so proslavili 30 letnico pričetka delavskega pokreta v predvojni Srbiji. Za proslavo je bilo izredno veliko zanimanje in so se udeležili zastopniki delavstva iz vseh delov države. Slovensko delavstvo je zastopal bivši socialistični poslanec Josip Petecan. Proslavo je ob 9.30 otvoril delavski moški zbor »Abrašević«, ki je zapel nekaj prihodnih pesmi. Nato je imel otvoritveni govor predsednik uedinjene delavske sindikalne zveze za Srbijo, Luka Pavičević, ki je pozdravil goste in podelil zgodovino sindikalnega pokreta v Srbiji, statistične podatke in silko borb za delavske pravice in izboljšanje delavskih razmer. Sledili so pozdravi delegatov, med katerimi se je oglašil tudi g. Petecan, ki je očrtal zgodovino predvojnih zvez med srbskimi in slovenskimi delavci. Posebej je omenil Dimitrija Tucovića, ki je bil med Slovenci znan in zelo priljubljen. Poleg drugih je govoril tudi živko Topalović, ki je pozival mladino, naj se pridruži sindikalnemu pokretu in sledi zgledu stare generacije. Končno so na zborovanju prečitali dolgo vrsto brzojav, nakar je bila svečanost zaključena.

Državna razstava vina in sadja

Beograd, 8. oktobra. p. V paviljonih bivše higijske razstave je bila včeraj dopolnena otvorjena velika državna razstava vina in sadja, ki jo je organizirala Zveza vinogradnikov in sadlarijev iz vseh banov. Razstavo je otvoril zastopnik poštejskega ministra, načelnik Ranković. Otvoritvi je prisostvoval tudi albanski poslanik Rauf Fico. Po pozdravnem govoru tajnika vinogradniške in sadlarske zveze dr. Pavlovića je govoril načelnik Ranković, nakar so si povabljeni gostje ogledali paviljone z razstavljenim blagom.

Francosko-italijanski sporazum o Podunavju

Zeneva, 8. oktobra. g. Francoski zunanji minister Paul Boncour je imel včeraj daljši razgovor z italijanskim delegatom baronom Aloisim. Dočim na italijanski strani zatrjujejo, da sta v glavnem razpravljala o razorožitvenem vprašanju in izjavah, ki jih je podala Nemčija glede tega v Rimu, trdijo v francoskih krogih, da je bilo predmet razgovora tudi podunavsko vprašanje in da sta se oba državnika baje v načelu sporazumela za skupno postopanje. Popoldne je imel Paul Boncour tudi razgovor z ameriškim posebnim delegatom Normanom Davisom, s katerim se je najbrže posvetoval samo o razorožitvenem vprašanju. Italijanski delegat baron Aloisi je popoldne odpotoval iz Zeneve, da se bo z Mussolinijem posvetoval o nadaljnjem poteku pogajanj. Francoski krogi upravljajo njegovo potovanje v zvezo tudi s podunavskimi pogajanj.

Pogreb generala Judeniča

Nica, 8. oktobra. AA. Dopoldne so pokopali generala Judeniča, ki je med svetovno vojno poveljeval ruski vojski v Kavkazu. Položili so ga v kriptu ruske katedrale, kjer počivajo ostanki velikega kneza Nikolaja in princa Holdenburga. Pogrebni svečanostim je prisostvovala velika množica.

Beograjska občina neusmiljeno varčuje

Beograd, 8. oktobra

Prebivalstvo prestolnice je v povojnem času tako hitro naraščalo, da niti država niti beograjska občina nista mogli slediti temu hitremu naraščanju s primernim širjenjem in povečevanjem vseh različnih naprav in ustanov, ki jih zahteva od njih njima naloženo skrbstvo za telesno in duševno blaginjo prebivalstva. Tako se je pokazalo zdaj ob začetku novega šolskega leta, da država nima v Beogradu dovolj prostorov za nastanitev svojih srednjih šol. Zato se na nekaterih se zdaj ne more pričeti pouk. Država mora zgraditi v Beogradu najmanj štiri šolska poslopja, da bo vsaj za dogleđen čas poskrbljeno v tem pogledu. V še večjem škripcu kakor država pa je mestna občina beograjska, ker je število osnovnošolskih otrok pač še mnogo bolj poraslo, kakor število srednješolcev.

Beograjska mestna občina ima raztrešenih po vsem mestu precejšnje število poslopij, katera bi se dala porabiti za šolske namene, toda ta poslopja so oddana v najem državi, raznim ustanovam, društvom in zasebnikom, medtem pa mora mestna občina sama za marsikatero svojo potrebo najemati velika stanovanja ali celo tudi cela poslopja. Tako se je pač gospodarilo v prejšnjih letih, ko so se delale kar najraznovrstnejše usluge na vse strani. Danes, ko je prikipela sila do vrhunce, so pa naposled morali pasti vsi obziri in vsi namenjenci v občinskih poslopih so 1. t. m. prejeli pač zelo neprijetno obvestilo, da jim mestna občina odpoveduje stanovanja.

Mestna občina je na ta način izdala nad sto odpovedi, vse s posredovanjem policije, in ni delala pri tem prav nikakršnih izjem. In ostala je trdna v tem svojem sklepu. Nekatera društva in ustanove so prosiile, da bi se preklicala odpoved, toda mestni občinski svet je zavrnil vse take prošnje. Tako je mestna občina odpovedala tudi vsem državnim ustanovam, katerim

ni dolžna skrbeti za nastanitev, in je med njimi tudi tretja državna ženska gimnazija. Mestna občina potrebuje njene prostore za svojo osnovno šolo. Med drugimi, katerim je odpovedano stanovanje, je tudi beograjska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja, ki je imela v najemu občinsko poslopje v Mišarski ulici št. 3.

Občina bo v tako izpraznjenih svojih poslopih namestila svoje urade, za katere je morala doslej plačevati najemnino v zasebnih poslopih, druge pa bo preuredila za šolske potrebe. Zato pa bo odpovedala najem vseh zasebnih poslopih, v katerih so bili doslej nameščeni njeni uradi in ustanove, izvzemši samo tiste, za katere ni primerne prostora v občinskih poslopih, ali pa ni občinskega poslopja v dotičnem kraju mesta.

S temi ukrepi hoče mestna občina doseči znaten prihranek. Toda to še ni vse. Uprava mestne občine hoče skrajšati svoje izdatke prav do skrajne meje možnosti. Tako se bo črtala iz proračuna postavka 112.000 Din za sestavo proračuna in prav tako tudi postavka 200.000 Din za službeno potovanja, češ, ker niso potrebna potovanja izven področja mestne občine. Preuredile se bodo tudi dnevnice za komisije občinskih odborov. Pokazalo se je namreč, da se tu prav nič ne varčuje: dajši je v proračunu za vse leto znesek 600 tisoč Din, se je samo do 18. avgusta letos, v dobrih sedmih mesecih, za take komisije izplačalo 887.700 Din in so posamezni člani takih komisij stali občino do 60.000 Din in še več.

Beograjska mestna občina je tako res začela naravnost brezobzirno, neusmiljeno varčevati. Ker občina nima stanovanjskih hiš, ki bi bile nekako ravnilo v stanovanjskem vprašanju, ni prizadeto s temi njim ukrepi prebivalstvo, ki more biti le veselo, da občina zmanjšuje svoje izdatke, ki so naposled tako in tako le breme za prestolnico prebivalstvo.

Prijazna razbojnika

V Velikem Borku sta dva razbojnika izropala predsednika občine v pričo družine in gostov

Beograd, 8. oktobra.

Ni še dolgo od tega, ko sta dobrih 40 km daleč od Beograda dva razbojnika uničila enega orožnika, drugega pa hudo ranila, poprej pa zaporedoma izvršila več predznih razbojstev. Zrtve so vodjo razbojniške tolpe opisovale kot visokega, dobro oblečenega, finega moža, ki se je s svojimi žrtvami vedno mirno in prijazno razgovarjal, ko jim je pobral ves denar. Naenkrat se je pojavil v luči, preplašil ljudi z orožjem, potem pa jim mirno razložil, da je prišel po denar in da bi bil odveč vsak odpor.

»Prihajal je kakor na krstno slavo,« so menili nekateri v beograjski okolici, in to se je sedaj na drastičen način izkazalo v vasi Velikem Borku. Predsednik občine Velimir Stojčević je s svojo družino ter vaškimi učitelji in učiteljico sedel zvečer pri pičici in pri grigrizku pod lipa na svojem dvorišču, ko sta se naenkrat pred družbo pojavila dva s karabinami oborožena moža. Eden je nagovoril mirno in prijazno občinskega predsednika:

»Velimir, ti si pameten mož, saj veš, če smo smo prišli!« Vsi so obkedli od začudenja in strahu kakor ukopani. Prvi razbojnik se je predstavil kot Milisav Susić, svojega tovariša pa je predstavil kot hajduka Mitrovića. Potem je vprašal gospodarja, kje ima svojo puško in denar. Eden od razbojnikov je z naperjeno puško strahil vso družino, drugi pa je stopil v hišo, prinesel iz nje Velimirovo puško,

vso gotovino, precej zlatnikov in nekaj obveznic vojne škode in skupni vrednosti okrog 95.000 Din. Razbojnika sta pregledala plen ter se velela gospodarju, naj jima da kako torbico, da denarja ne bo treba mašiti v žepu. Hočeš, nočeš, so jima tudi s tem postregli. Razbojnika sta pri tem kramljala s svojimi žrtvami in se je eden še posebno živahno razgovarjal z učiteljem, vprašajoč ga, kako mu gre, kako je zadovoljen s šolariji in tako naprej. Gospodarja pa sta ves čas hvalila, da so lahko izvršili vse posel tako mirno brez ne-ljubih dogodkov.

»Veš, Velimir, ti si res pameten človek in mi tudi dobro vemo, da si doberga srca in da si že mnogo dal za siromake. Prišli pa smo vendarle k tebi, kaj hočeš, sila je pač sila.« Ko se mu je tako polaskal, pa je razbojnik odredil, naj pokaže gospodarjev sin pot z druge strani dvorišča na cesto. Ker se je stara mati bala za vnuka in začela rotiti razbojnika, naj pustita fanta, sta oba preprečevalno zatrjevala, da se bo fant, takoj, ko pokaže pot, zdrav vrnil domov. Velimirov sin je res razbojnikoma pokazal pot in se kmalu vrnil. Razbojnika sta z njim vso pot kramljala ter mu naročila pozdrave za vso družino.

Po neprijetnem obisku so seveda alarmirali orožništvo, ki je takoj začelo zasledovati predznega razbojnika, ki sta imela najbrže tudi nekaj pomočnikov. Zasledovanje doslej še ni imelo uspeha.

Pustolovka s tremi možmi

Ko so jo aretirali zaradi tatvine, so ugotovili njeno mnogomestvo

Sibenik, 8. oktobra.

Take zgodbe niso samo privilegij vlemest. Celotno solidno sibensku se je zgodilo, da je policija razkrinila nevarno pustolovko, ki je menjavala može, ne da bi ji kateri umrl. Je to Marija Matičeva iz Vrpolja pri Sibniku. Aretirana pa nadobudnica ni bila zaradi svojih ljubezenskih pustolovčin, nego zastran čisto navadne tatvine volov. Kmalu po aretaciji je sicer pobežnila, a so jo kmalu zopet ujeli.

Pri zaslišanju so dognali, da je nepripravljena nevarna pustolovka večjega kalibra, ki se je trikrat umorila, ne da bi ji kateri mož umrl. Zanimivo je, da je pri drugi in tretji poroki predložila smrtna lista prejšnjih mož. Prvič se je umorila za Alojzom Breklom, postajnim načelnikom v Prijedoru, s katerim je živela v skupnem gospodinjstvu tri leta. Ko se ji je zahotelo izpremembe, je dobila smrtni list moža in zlezla pod zakonski jarem z Antonom

Meršnikom, lončarjem v Slavonskem Brodu. Tudi z njim je preživela v zakonu več let, nato pa je lepega dne dobila od župnega urada potrdilo, da je Meršnik umrl, kar ji je omogočilo, da se je tretjič umorila, in sicer z Danom Crnkovićem iz Knina. Crnković ni bil sicer nič kaj pri volji, da jo vzame, a Marija mu je pripovedovala, da ima za tri milijone dinarjev gotovine in več hiš v Brodu in Kninu, pa se je omehčal, zlasti ker mu je v zahvalo še napravila oporoko, po kateri zapušča vse svoje premoženje njemu.

Po poroki je Crnković spoznal, da je pesem o milijonih in hišah bosa. Ko je naposled kljub svojim »milijonom« še ukradla volove, je bil na njeno usodo pritisnjen pečat. Zdal sedi v zaporih sibenskega okrognega sodišča in morda premišljuje, če si bo po odsluženju kazni lahko priborila še četrtega moža.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 8. oktobra.

V Ljubljani je bilo danes jesensko razpoloženje. Kljub slabo obetajočemu vremenu je na tisoče izletnikov ubralo z jutranjimi vlaki na Gorenjsko. Izredno številno in živahno društvo je potegnilo tudi Dolenjce v dolino gradov v prelepi Dolenjski in več sto jih je odrinilo s fotomateriji s posebnim vlakom v Slovenske gorice, odnosno v Prelejško, ki je nam Ljubljancem precej neznana.

Včerajšnja sobota je bila nekaj ugod v jesenske družabne prireditve. Na raznih koncih v mestu so se vršili zabavni večeri, med katerimi moramo v prvi vrsti omeniti družabni večer oficirjev

in vojaških uradnikov, ki je lepo uspel. Vršil se je v dvorani Oficirskega doma. Na prireditvi je zastopal divizijskega generala Petriča z gospo. Navzočna sta bila tudi župan dr. Dinko Puc kot predsednik Udru-

ženja rezervnih oficirjev in soproga divizijskega generala Čukavca. Ob zvokih vojaške godbe se je razvila prav prijetna zabava, na kateri je razpoloženje s svojimi šaljivimi prizori še dvignil g. Evgen Pančer. Na zabavi je bilo tudi mnogo civilnega občinstva, pa se je znova pokazalo, da postajajo stiki med prebivalstvom ter vojaštvom vedno bolj prisrčni.

Sokol II. je privabil svoje prijatelje in znance v gostilno pri Šokliču, kjer se je vršil animiran družabni večer. Na svoj račun so prišli v soboto tudi pesalci, saj je bilo otvorenih že več plesnih šol.

Sobotna noč je potekla mirno, tako da so počivali na policiji, reševalni postaji in tudi v bolnišnici. Prav tako je bilo mirno tudi danes, le uprava bolnice je sprejela v svojo oskrbo dveletno Sonjo Tavčarjevo,

hčerko mesarskega mojstra iz Gornjega Logatca, ki je pred nekaj dnevi

zvrnila nase lonec kropa

ter se poparila po hrbtu. Otrok je dobil resnejše opekline.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 8. oktobra.

Maribor je bil danes v znamenju večjih prireditev. Že včeraj so prispeli v Maribor Trboveljski slavski

ki so priredili zvečer v veliki dvorani Uniona sijajno obiskani koncert in ga ponovili še danes dopoldne v isti dvorani. Tudi to pot je bil obisk zelo zadovoljiv. Uvodno besedo o veličastni turneji naših rudarskih pevčkov na Češkoslovaško in na Dunaj je imel skladatelj g. Emil Adamič iz Ljubljane. Občinstvo je izvajanja mladih pevcev nagradilo z viharimi ovacijami.

Dopoldne se je vršil na odprti verandi pivovarne Uniona

velik javni manifestacijski shod mariborske podružnice Narodne strokovne zveze. Shoda se je udeležilo ogromno število javnih nameščenov in delavcev. Otvoril ga je predsednik tukajšnje podružnice g. Tone Bajt, ki je po uvodnih izjavah podal besedo glavnemu govorniku udeležitelju narodnosocialnega delavstva g. Rudolfu Tumpeju. Ta je v svojem govoru obravnaval vsa važna vprašanja, ki se tičejo hudega položaja delavcev in nameščenov, ter orisal pomen volitev v Delavsko zbornico in pomen celotnega nacionalnega gibanja v državi. Dotaknil se je nadalje zavoženega gospodarstva marksistov v Delavski zbornici ter podal točno sliko marksistične ljubezni do brezposelnih in stradalnega delavstva in nameščenov.

Ostro je tudi nastopil proti zatiranju našega delavstva od sovražnih nam tujerodnih priseljencev

ter odločno zahteval, da se neha pretirana obzirnost nasproti sovražnim nam elementom. Zavzel se je za nacionalne in socialne pravice delavcev in nameščenov in pozval navzočene, da oddajo svoje glasove 22. okt. pri volitvah v Delavsko zbornico predstavnikov nacionalne liste.

Nato je izpregovoril

narodni poslanec g. Vekoslav Spindler,

ki se je burno pozdravljen zahvalil navzočnim ter poudarjal, da bodo predstavniki Slovenije v parlamentu zastavili vse sile za zaščito in izboljšanje položaja narodnega delavstva, ki ga je pozval, da tako pri volitvah v Delavsko zbornico, kakor tudi pri občinskih volitvah prihodnje nedelje nastopi neustrašeno za zmago nacionalne slege in stvarnega socialnega in gospodarskega dela v državi.

Kot tretji govornik je nastopil odvetniški uradnik

g. Vojska, ki se je podrobno bavil z gospodarstvom marksistov v Delavski zbornici

in o njihovem delovanju na škodo nacionalnega delavstva in nameščenov. Po iz-

V Strugah se je menda pojavila epidemija griže

kajti v bolnišnico so danes pripeljali dva bolnika te nevarne epidemije. Kolikor nam je znano, je državni Higijenski zavod ukrenil že vse preventivne mere, da se prepreči širjenje te bolezni.

črpanem dnevnem redu je predsednik g. Bajt zaključil sijajno uspešno zborovanje, ki daje upravičeno upanje v zmago nacionalnega delavstva pri volitvah.

V spomin največjega ljubitelja živali se slavi po vsem svetu v zmislu sklepa kongresa vseh društev za zaščito živali v Firenzi

dan sv. Frančiška kot praznik živali

odnosno njih ljubiteljev. Sledč temu sklepu je tudi mariborsko društvo za varstvo živali danes dopoldne proslavilo ta dan z javnim obhodom svojih štirinožnih prijateljev in varovancev po mariborskih cestah in ulicah, da tako javno manifestira za ljubezen in usmiljenje človeške družbe nasproti živalim kot prijateljem človeka.

V sprevodu so se vrstili najprej konji, upreženi v težke pohištvene in lažje transportne vozove tukajšnjih prevoznih podjetij in trgovcev, za njimi pa je vlek svoj voziček dolgihih sivček, ki mu je sledila dolga vrsta posv vsakovrstne pasme in velikosti. Prireditve je nedvomno dosegla svoj namen.

Včeraj dopoldne se je splazil neznan tat

v zaprti sobo odvetniškega koncipienta dr. Goricanca v Wildenrainerjevi ulici in mu odnesel dva kovčega, v kateri je pobasal iz omare tri nove obleke in majhno uro budilko.

Včeraj dopoldne se je zgodila v železniški delavnici v Studenčih tam zaposlenemu 23letnemu delavcu Leopoldu Stoparju

huda nesreča.

Velik kos železa je padel nanj in mu zlomil desno v zapestju, na levo pa zmečkal vse prste. Ponorečeno so prepeljali v bolnišnico.

Danes dopoldne okrog 10.

se je poizkušala usmrtiti

iz družinskih razlogov v svojem stanovanju 24letna delavčeva žena Dora M. s Ptujске ceste na Tezmem. Izpila je večjo količino lizola. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec. Njeno stanje je resno, toda ni smrtno nevarno.

Danes popoldne je v Cankarjevi ulici

umrla v visoki starosti

85 let zasebnica ga. Alojzija Černčeva. Pokopali jo bodo v torek ob 15.

Popoldne danes je bila na Trgu svobode ob velikanski udeležbi iz mesta in okolice velika javna tombola tukajšnje Narodne

odbrane,

za katero je bilo določeno lepo število krasnih dobitkov. Večina tombol je bila v denarju. Glavni dobitek v znesku 3.000 Din je zadel neki postrežek, pa tudi večina drugih glavnih dobitkov je prišla v roke potrebnim.

Zena v sodobnem svetu

Poklicnim ženam v pomislek

Če se le malo razgledamo doma in po svetu, se nam odpre precej brezupna slika: naraščajoča brezposelnost je prizadela zlasti ženske v poklicu, ki izgubljajo službe ali pa se jim znižujejo plače pod eksistenco in minimum. To velja zlasti za privatne nameščenke vseh vrst, a v državne službe bo ženskam pot kmalu popolnoma zaprta, saj se skoro povsod že ravna po načelu, da imajo pri sprejemanju v službo prednost moški. A preden bo vsa armada brezposelnih moških dobila primerno delo, lahko minejo leta in leta za ženske brez upanja na zaposlitev. Res je, da včasih kak podjetnik rajši vzame v službo žensko kakor moškega, to pa samo v dveh primerih: kadar mu lahko opravlja enako delo za brezprimerno nižjo plačo, kakor bi jo normalno dala moškemu, ali kadar je služba zvezana s še mnogo bolj sramotnimi pogoji, kakor je plača pod eksistenčnim minimumom. Toda tudi tiste ženske, ki že imajo službo, nimajo preveč rožnatih nad: o kaki stalnim sploh ni govora, saj je služba po večnosti odvisna od gospodarske prosperitete, in kolikor bolj pada ta, toliko bolj se majo sigurnost uslužbenke. Na drugi strani pa te izpodjedajo zavist in dejujantstvo, ki te nujna posledica tega strahnega kruhorstva, in ki je najgusnejša psihoza naše dobe.

A še en moment je, ki dela stališče današnje poklicne žene in vobče vrednost njenega položaja problematično: to je dejstvo, da že skoro povsod odpuščajo poročene žene iz služb. Kjer to še ni izvedeno, je samo vprašanje časa. A delno, vsaj v nekaterih poklicnih panogah delajo to že povsod. Kaj preostaja ženi, ki ima izbrati med službo in zakonom? Ali ni služba kljub vsemu mnogo bolj sigurna življenjska preskrba kakor zakon? In vobče, ali je tista morala zdrava, ki smatra zakon za življenjsko zavarovalnico za ženo?

Najslabše nade pa imajo mlade brezposelne intelektualke. Ko pride mlad človek iz šole, prekipava v njem stremelje po delu, po ustvarjanju. V delu izlokuje svojo osebnost, z delom se uvrsti v človeško skupnost, z delom se postane človek socialno bitje v pravem pomenu besede. Vsega tega pa današnja mladina ne more biti deležna, ker je izključna iz delovnega občestva. Ona predstavlja najbrezdeljavo občestvo: občestvo prisilnega brezdelja. Ne samo, da to vpliva razkrajačoče na duševnost mladega človeka, še bolj strahno je materialno pomanjkanje. Koliko je takih, katerih starši so komaj čakali, da bo njihova najstarejša hčerka sama zaslužila, da jim bo pomagala vzdrževati še šest, sedem mlajših. A sedaj je tudi ona na njihovih ramenih. Mogoče mladim ljudim poveduje, kako huda je zvest, da se morajo pustiti preživljati od staršev, kako jim to ubija samozavest in zlamlja hrbtenico.

A pogled v bodočnost je za dekleta še bolj brezupen kakor za brezposelne moške, kajti če se bo danes kje odprlo kako službeno mesto, se bo odprlo moškemu prosilcu, »dekleta naj se pa omože«. Čedalje več glasnikov je, ki prodirajo s temi principi. Saj je čisto gotovo, ker je naravno, da večina deklet tudi stremi za zakonom, a prav tako res je tudi, da danes skoro ni mladih mož, ki bi se mogli ženiti samo na svojo plačo, katerih družina ne bi bila navezana tudi na ženin zaslužek. Tisti, ki navedena tudi na ženin zaslužek. Tisti, ki hočejo to fašistično načelo o ženinih izključnih nalogah s pridom uveljaviti, morajo najprej izpremeniti gospodarski sistem; kajti noben zasebni podjetnik ne bo plačeval svojega nameščenca po tem, če je oženjen in po velikosti njegove družine, temveč edino po delu in kvečjemu še po protekciji. Zato je dekletom samo v škodo, če jih hočejo postaviti nazaj v srednjo vek, ko pa ostane vse ostalo neizpremenjeno.

Gotovo je dolžnost vseh, da v tej stiski pomagajo mladini, zlasti da ji po možnosti preskrbe zaslužek, da se stari umaknejo, da se ukinejo sinekure, da se službe pravično razdele itd. Predvsem pa je važno, da se ta mladina združi v močno organizacijo, katere začetek predstavlja »Zveza mladih intelektualcev«. Ker pa imajo ženske izjemno še slabše stališče kakor moški, je zanje nujno potrebna še specijalna ženska organizacija. Kakor znano, je že izšel v tem smislu iz vrst brezposelnih učiteljskih abiturientk oklic na vse ostale intelektualke.

Me, ki že imamo službe, ta oklic pozdravljamo, kajti razmere so danes take, da silijo vse žene v poklicu k tesnejši združitvi. Saj vidimo, da se dan z dnem naše pravice okrnjujejo, da je o kaki enakopravnosti čedalje manj sledu. Res je, da so danes poklicne žene vseh panog organizirane v skupnih stanovskih organizacijah z moškimi, kar je tudi edino pravilno. Toda dejstvo je, da velika večina žen v teh organizacijah predstavlja samo številke, kajti ženske so se doslej izkazale povečini kot pasiven element v skupnih organizacijah. Večina ne pozna organizacijskih pravil, tudi službeni pravilnik jim je v splošvil, nem nepoznan — v njihovo lastno škodo. Šele kadar smo postavljene pred gotova dejstva, se za kratek hip zdramimo, toda ne kompaktno, temveč samo tista, ki je direktno prizadeta.

Vemo, da je temu kriva predvsem naša lastna, privzgojena nam pasivnost, a tudi tovariši se premalo zavedajo pomena aktivnega sodelovanja žensk v stanovskih organizacijah, kajti v resnici močna je samo ženska organizacija, ki ima zavedno članstvo. K zavednosti pa se mora članstvo vzgojiti in to velja zlasti za ženske, ki so šele začelnice v javnem delu.

Zato bi bilo združenje vseh poklicnih žen velikega pomena že glede vzgoje: za razumevanje našega položaja v današnji

dobi, zlasti pa za vzgojo k solidarnosti, ki nam ženskam zaradi naše dosedanje vloge tako zelo manjka.

A danes, ko se nam majejo tla pod nogami, je potrebno, da se poklicne žene združimo v skupno organizacijo, da ustvarimo lastno enotno fronto tudi v obrambo naših pravic. Na drugi strani pa se združimo tudi zato, da skupno razmislimo o pomoči našim brezposelnim tovarišicam, ki jih vabimo istotako v našo sredo.

Društvo, ki mu po svojem značaju in pravih pripada naloga združiti zlasti vse poklicne žene, je gotovo v prvi vrsti »Ženski pokret«. Naloga »Ženskega pokreta« je boriti se za žensko enakopravnost v vsakem pogledu. Doslej je stopala v ospredje borba za politično enakopravnost. Zaradi izpremenjenih razmer, ki so jih ustvarile spremembe v političnem življenju na eni ter naraščajoča brezposelnost na drugi strani, postaja boj za politično enakopravnost vse manj aktualen — dasi je to gotovo naša trajna zahteva, zakaj danes prihaja žena zopet v položaj, ko se bo morala boriti za delovno mesto, za eksistenco, da celo za iste mere glede izobrazbe.

Zato vabimo vse, ki čutijo potrebo po tej skupnosti, na sestanek, kjer se bomo pogovorile o naših nalogah in ciljih ter o organizaciji skupnega dela. Posebej vabimo še enkrat brezposelne tovarišice vseh poklicev, da bomo skupno razmislile na moralno in po možnosti tudi materialno pomoč.

Sestanek se bo vršil danes teden (v ponedeljek) dne 16. t. m. ob 6. uri v damski sobi kavarne Emone.

Odbor Ženskega pokreta.

Sled divje Kamniške Bistrice v Domžalah

Domžale, 9. oktobra.

Izčrpana poročila o škodi, ki jo je napravila zadnja poveljena v raznih krajih naše banovine, je objavilo »Jutro« takoj ko so prispeli dopisi v uredništvo. Nekoliko prikrščen je v tem pogledu naš kraj, saj škoda, ki jo je povzročila močno narasla Kamniška Bistrica, ni majhna. Oceniti pa jo je možno šele sedaj, ko je dosegla skoro normalno stanje.

Takoj ko so prispela poročila, da je Bistrica odnesla mostove v okolici Kamnika (stranskega in dupliškega), je bila organizirana na mostu, ki spaja tnan z Domžalami, reševalna služba, ki so jo vršili domžalski gasilci. Ta most je bil namreč najbolj ogrožen, saj je voda tekla čez njega. Reševalci so bili na mostu pripravljali vso noč od sobote na nedeljo, da bi popravili in izvlekli ostanke gornjih mostov, ki bi gotovo porušili most. V njegovi okolici je voda visoko drla preko ceste, milno transformatorja, ki je stal v vodi, preplavila je na široko mnogo travnikov in nanje nanesla do pol metra na debelo kamena in mivke. Posebno veliko je opustošila pod mostom na desnem bregu v bližini valjčnega mlina Pavla Bertonec. Lastnik mlina je utrpel največjo škodo. Voda mu je zalila mlin (kolesa so stala do osi v vodi), zasula nekaj hektarov njiv in travnikov s peskom in kamenjem tako na delo, da je ta svet popolnoma uničen. Bistrica si je na tem svetu izbrala svojo novo strugo. Sedaj ima pod raztrtim jezom kar tri: prva, ki je regulirana in seveda zato brez vode, desno od nje druga, po kateri teče že tri leta, ko je bila pretrgana kamena ograda in se zanjo nobena oblast ni zmenila, čeprav je bilo javljeno na pristojna mesta; tretjo strugo pa si je napravila pri sedanjih povodnjih še bolj na desno. Tako bo počasi pri vsaki najmanjši povodnji opustošila še več sveta, napravila še več škode — in ko bo ta enkrat dovolj velika, se bo izplačalo prisiliti vodo v prvotno regulirano strugo, ki je sedaj

suha.

Če bi se pred leti, ko je porušila kameno ogrado, to takoj popravilo, bi do sedaj voda strugo utrčila in bi gotovo ne udarila na desni breg. Deset lastnikov travnikov, njiv in gozdov na tem bregu ima sedaj toliko kamena na tem svetu, da se ga ne izplača odvažati. Nekaterim je pa voda svet naravnost odnesla, ker si je izdobra prezek njega svojo strugo. Pri tem je prizadel tudi g. Bertonec, kateremu je odnesla voda s svetom vred tudi nekaj sadnih dreves. Glavno škodo pa mu je napravila voda, ker je odnesla leseni jez pod banovinskim mostom, ki je omogočil dovod vode v njegov mlin. Jez je bil lesen, zgrajen leta 1907, zelo trden, vendar takega pritiska vode ni prenesel in se je zrušil. Voda je takoj upadla za kakih 60 cm in ni več tekla preko mostu, pač pa je začela sedaj kopti svojo strugo v globino in ograža mostove temelje. Struga je poglobljena za skoraj 2 metra. Posledica razdrtega jezpa pa se je pokazala kmalu, ko je voda nekoliko upadla: dotični kanal Bertonecovega mlina je ostal brez vsake vode. S tem je seveda tudi obrat mlina onemogočen za par mesecev, pač toliko časa, da se postavi nov jez. Njegova postavitev pa je nujna potreba, ker je zaradi poglabljene struge v nevarnosti banovinski most.

Objave

Nov predsednik Javne borze dela. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je imenoval za predsednika upravnega odbora javne borze dela v Ljubljani banškega svetnika dr. Ivana Karlina, šefa oddelka za socialno politiko pri banki upravi v Ljubljani, za namestnika pa inž. Evgena Barca, referenta inspekcije dela pri banki upravi v Ljubljani. Predsedniki upravnih in nadzornih odborov javnih borz dela, odnosno njihovi namestniki bodo prevzeli vodstvo 15. t. m., ko prenehajo funkcije sedanjih predsednikov in njihovih namestnikov.

Prva plesna vaja J. n. a. d. »Jadrana« bo v četrtek 12. t. m. v dvorani Trgovskega doma. Začetek ob 20. uri. Vabila so razposlana. Reklamacije na: J. n. a. d. »Jadrana«, Tomanova ulica 3, telefon 2974.

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov opozarja članstvo na prvi članski sestanek, ki bo danes ob 20. v novem lokalu, Štefurburgova ulica 7/I.

Za poplavljenost so darovali v sklad osrednjega pomožnega odbora za poplavljenost dravske banovine: podmladek Jadranske straže na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani 50 Din; inž. Fasan Vladislav, Ljubljana 100 Din; Ivan in Mara Hribarjeva

Razstava mlade slovenske arhitekture

Sijajen pregled moderne arhitekturne umetnosti

Ljubljana, 8. oktobra. Včeraj popoldne so v Jakopičevem paviljonu slovensko otvorili razstavo mlade slovenske arhitekture, ki jo je priredil Klub arhitektov in v kateri se predstavljajo javnosti dvajset arhitektov, modernih nastojnih arhitektov z okrog dve sto deli. Razstava je prva te vrste v Ljubljani in je precej vzbudila silno živahno zanimanje. Že takoj v sročnih večernih urah — razstava je vsak dan odprta do osmih zvečer — je paviljon doživel pravi naval, saj nudi razstava zlasti ob razsvetljavi nadseboj užitek. Prav številnega občiska pa je bila razstava deležna tudi vso današnjo nedeljo.

Vsa znamenja kažejo, da za naše kulturno obnovo skoraj ne more biti večje senzacije, kakor so zadeve o arhitekturi. Živimo v času, katerega eden najočitnejših simptomov je — vključno krizi — živahna gradbena delavnost. Za nobeno stvar se človek toliko ne zanima kakor za prostor, ki v njem živi. Kakor čez noč se je v meščanu in v množicah zrevolucioniral okus na hiše in mesta, mladi arhitekti so posekali džunglo starih, duševnih tradicij in ro odprli pot novi formi, novemu smislu in novi življenjski vsebini. Na nobenem drugem duhovnem in delovnem področju ni preobrat tako očiten kakor tu in moderni arhitekti imajo po pravici zavest, da utirajo nova pota tudi drugim vejam kulturnega in družbenega življenja. Hiše, ki v njih ljudje prebivajo, so prva osnova njihovega življenjskega občutja in njihove usmerjenosti, in alternativa, ki jo je nova arhitektura zastavila družbi — ali naj bo namreč dom zaklenjena ječa, ali pa naj bo kos legega, odprtega, radostnega sveta — je obenem alternativa, ki je zastavljena vsej stari organizaciji sveta. S težavo se prebija do svoje veljave nova smer. Uklejenost starega človeka v tradiciji, pripravljenost mladine na komoden kompromis ne dajeta, da bi bil prodor triumfal. V mladi generaciji arhitektov samih se še bjejo borbe med stari in novim. A da je nova, revolucionarna, svobodnemu človeku namenjena arhitektura na nezadržanem pohodu, najzgovorneje pričja prav razstava v Jakopičevem paviljonu.

Dvajset mladih arhitektov — dvajset samostojnih individualnosti in dvajset samostojnih iskanj. Ponajveč prihajajo iz šole mojstra Plečnika in prav vseh, tudi tistih, kar jih je študiralo v inozemstvu, se drži vsaj rahla sled duha velikega, avtohtonega slovenskega oblikovalca. Toda mladi rod se je od palazzov in estetskega razkošja preusmeril h kolektivni in praktični preprošnosti, njegovo poslanstvo je, ustvarjati za novimi socialnimi vidiki in za novega človeka. Med vsemi dvajsetimi razstavljalci ni nikogar, ki ne bi odločno ali vsaj od daleč sledil temu novemu stremljenju.

Idejno najbolj samosvoj je gotovo Tomazič, čigar načrti izpričujejo vso voljo za kolektivnim reševanjem vprašanja o človeškem bivanju in domiselno iznajdljivost v vseh tehničnih možnostih. Stanovanjska kolonija za Bežigradom nakazuje novo smer v regulaciji mest, vila pod Golovcem je drzno zamisljen tip nove hiše, ki je vsa odprta soncu in svetu in ki ji tudi stene ne zavirajo najsvobodnejše variacije v obliki in posebnosti. Strenar je svojevrsten mojster v intimnosti gradbe in človeka. Zidovi njegovih hiš živijo z ljudmi, njegove najdragocenejše stvaritve so vrtni. Rohman in Kober sta razstavila vrsto osnutkov in fotografij, ki vzbujajo splošno pozornost. Mojstrovina zase je vila inž. Dedka, ki je vzor dosledno izgrajenega modernega stanovanja z najboljšo smotno izbranim in urejenim prostorom. Vila ob Ljubljani je živ primer, kako se enostavne moderne forme prilagajajo prav slednjemu miljeju. Znamenit je svobodno zamišljen mobilijar, ki mimo vseh tradicij dosega najboljšo praktičnost in lepoto. Spinič razstavlja načrt preproste lepe, vesele vile in mobilijarja. Omahen in Serajnik skušata podati skladnost med moderno formo in dekorativnostjo. Njuni interjerji so polni razkošnega, podedovanega komforta. Santlova je razstavila samo osnutek slovenske cerkvice, v katerem družijo slovensko tradicionalno nabožnost z novimi arhitekturnimi elementi. Platner razstavlja prav zanimiv model vile za malo družino in širokopotezne načrte za hotel v gorenskem kotu in hotel v Splitu, ki je grajen po skeletnem sistemu in nam predstavlja prav svojevrstno rešitev vprašanja o ureditvi življenja v hiši z velikim, intenzivnim obratom. Mesar kaže v svojem delu neko strogo, distingvirano zadržanost nasproti revolucionarnim devizam. Pozornost vzbuja zlasti njegova intimo lepa letna hišica v Medvodah. Medved nam z vilo na Krku nazorno prikazuje, kako se naj vprašanje moderne gradbe rešuje v stilu danega okolišja.

Lja. Zanimiva je njegova zamisel šolskega kopališča. Kos razstavlja svojevrstne načrte dvonadstropnih stanovanj po ameriškem načinu in osnutek hotela v Splitu s skeletnim sistemom. Herman Hus je zastopan z načrti in modelom blejskega Park-hotela, ki nam predločuje zanimivo fazo v razvoju naše nove arhitekture. Oražem osvoji pozornost obiskovalca s suverenim zamislekom muzeja v obliki križa. Grabrijan razstavlja med drugim zanimive načrte malih stanovanjskih hiš. Karel Hus se nam predstavlja z velikopoteznima načrtoma šole na Dolu in učiteljskega doma v Ljubljani. Fatur je zastopan s svojim regulacijskim načrtom Jesenic, ki je

60 letnica petrovške šole

Včeraj so Petrovčani slovesno praznovali 60 let delovanja svoje narodne učilnice

Petrovci, 8. oktobra. Lepo smo danes ob precejšnji udeležbi občanov proslavili 60 let obstoja naše narodne šole. Po oficijelnem sporedu se je razvila prijetna domača zabava. Naj ob tej priliki očitamo v kratkem zgodovino svoje ljudske učilnice.

Iz skromne dvorazrednice se je šola razširila v sedanjo šestrazrednico z eno vzporednico. Na šoli deluje vsakodni nacionalni učiteljski svet, ki se tudi marljivo udeležuje izven šole. Zaradi naraščajočega števila šolskih otrok postaja sedanje šolsko poslopje, ki je bilo zgrajeno pred 27 leti za štiri razrednice, preteno in bo treba misliti na pridanje novih prostorov.

Že leta 1817, so se Petrovčani potegovali za ustanovitve lastne šole, a vsja šolska oblast niso ugodila njih prošnji. Otroci iz okolice na levem bregu Savinje so do ustanovitve petrovške šole obiskovali šolo v Zalcu, oni iz okolice na desnem bregu Savinje pa šolo v Grizah (ustanovljeno 1838). Leta 1860. so petrovški občani na ponovno prošnjo za ustanovitve lastne šole dobili od tedanje celjske de. anije dovoljenje, da smejo to storiti.

Na pobudo v Zalcu službojočega podučitelja Gustava Potočnika je petrovška občina kupila posestvo, kjer stoji zdaj občinska hiša, za 5200 goldinarjev od posestnika Martina Cokana. Od posestva so prodali del zemljišča in za to skupili toliko, da jim je ostalo poslopje skoro zastonj. Kljub velikim nepravilnostim, ki jih je povzročalo deželno šolsko oblastvo v G. d. c. je občina postavila enonadstropno dolgo stavbo, v kateri je bila v I. nadstropju nastanjena šola s stanovanjem za učiteljsko. Dne 6. novembra 1873. je bila šola slovesno odprta.

Prvi nadučitelj na šoli je bil Gustav Potočnik, ki je tu učiteljeval od ustanovitve šole do svoje upokojitve 1. 1902. Za njegovega delovanja se je šola razširila v tri razrednice. Nadučitelj Potočnik se je izven šole zavzemal za pospeševanje vinarstva, bil pa je tudi izvrsten sadjar. Zanimivo je, da je bila po njegovem prizadevanju ustanovljena kmetijska nadaljevalna šola, ki je trajala od 20. marca do konca junija 1878. vsako nedeljo od 8. do 10. Četudi je nadučitelj Potočnik zrasel iz stare šole, je bil marljiv borec za moderne šolske pogoje in pouku. Občani ga imajo še danes v prijaznem pomenu. Pod njegovim vodstvom Antonom Zagarjem je petrovška občina postavila za štirirazrednico novo poslopje, ki je bilo slovesno odprto 4. oktobra 1. 1906. Zal se nadučitelj Zagar, s pisateljskim psevdonimom Tone iz Gošče, ni dolgo veselil lepe stavbe, zakaj z. r. ga je pobrala leta 1907. Bil je vreden učitelj, modrega kova, jeklen značaj, zvest prijatelj in izreano gober tovariš.

Začasnemu šolskemu voditelju Josipu Kranjcu, ki uživa svoj pokoj v Celju, je 15. aprila 1. 1908. nadučitelj Ernest Slanc. Na njegovo prizadevanje in na prošnjo takratnega krajnega deželnega sveta petrovškega je štajerski deželni šolski svet 1. 1913. odredil razširjenje šole v petrazrednico. Med svetovno vojno je vojaštvo za sedlo tri učne sobe, tako da se je pouk mogel vršiti le v dveh učnih sobah. Za zasluge na šolskem polju in zaradi karitativnega delovanja v občini je bil nadučitelj Slanc imenovan za ravnatelja. Vojni čas s svojimi mnogostevilnimi napornimi posli mu je povzročil hude posledice. Njegove prerokbe o pomolu Nemčije in Avstrije so se uresničile, le žal, da mu ni bilo sojeno dočakati našega uedinjenja. Po kratki mučni bolezni je preminul v 56. letih 17. septembra 1918 na dan pogreba svoje dva dni prej umrle soproge Sidonije. Pokojni ravnatelj Slanc je bil vzorni učitelj in neutrudljiv v boju za blagor šole in učiteljsva.

Po Slancovi smrti je prevzel vodstvo šole

ogromno držno zasnovano delo, in s celo vrsto drugih zasnov in dovršenih del. Vse in črnogig sta s svojo hranilnico dravsko banovine v Mariboru ustvarila veličastno delo, ki uspešno krči pot modernih arhitekturi v naši drugi metropoli. Z razkošno vrsto načrtov je zastopal Costaperaria, ki je tvorec cele moderne mestne četrti v Ljubljani in je iz starejših generacij slovenskih arhitektov najbližji zahtevam novega časa. Ogrin, ki je izmed vseh Plečnikovih učencev morda najvernejši slednik mojstra, je razstavil zanimive načrte gostišča na Gorenskem, kavarne ob Bohinjskem jezeru in moderne gimnazije. Celotno osrednjega prostora v paviljonu so razstavljali na duhovit način porabli, da v živi sliki in besedi nazorno prikažejo delo arhitekta — od naročila do konca.

Vsa razstava je za Ljubljano izreden kulturni dogodek in zanimanje, ki se je v javnosti pojavilo prvi dan, bo prav gotovo vztrajalo vseh devet dni, kar bo razstava odprta.

Fri.

Ljubljanske dijakinje v Beli Krajini

Ljubljana, 8. oktobra.

V soboto je priredila naša mestna ženska realna gimnazija pod vodstvom ravnateljke g. Juge in proforskega zbora celodnevni izlet v Belo Krajino. Božanski jesenski dan, poln toplega solnca, je spremel našo žensko mladino na vsem potu preko Dolenjske. Metlika že dolgo ni doživela tako vsega dne. Nad 500 gojenk iz vseh razredov in oddelkov našega mestnega liceja se je zbralo na jutranjem dolenjskem vlakcu. Železniška direkcija je šla šolskemu vodstvu rada na roko in je dovolila za zvečer poseben vlak iz Metlike.

Železniški vagoni so se, ko je stopila mladina vanje, hitro izpremenili v lepo okrašene voze. Cvetje, zelenje in državne zastave so krasile vsa okna in radostno razpoloženje vseh povsod je pričalo, s kakim navdušenjem se je mladina odzvala povabilu g. direktorja, da si ogleda ta lepi kos naše domovine v njegovem najlepšem času — ob trgatvi. Meščani ob dolenjski progi so nekoliko presenečeni gledali okrašeni vlak in radi odzdravljali pozdravom, ki so jim doneli iz vozov. Enako so se po vsej Dolenjski, po njihavih v cestah ustavljali ljudje in nemalo začudeni gledali nenavaden vlak. Zgodilo se je, da je kmetič na polju, ko je oral, ustavil voliče in mahal v pozdrav. Tako je vesela mladina, ki so ji starši kljub krizi omogočili izlet, tako da se je izletu udeležila velika večina gojenk, prevoznika Dolenjsko, ki je bila vsa v lepem jesenskem solncu, in Gorjance, kjer se je učenkam odpiral čudovit svet Trdinovih bajk in povesti. Saj je sicer to naši mladini najmanj znan del slovenske zemlje.

Vsa bela in svetlozelena je pozdravila mladino Bela Krajina s svojimi brezovimi gajmi, vinorodnimi brdi, cerkvicami in zidanicami.

V Metliki je doživela mladina slavnosten sprejem. Na postaji je igrala godba in ko se je vsula pisana množica iz vagonov, jo je v imenu Tujskoprometnega društva pozdravil predsednik g. Malešič. Za pozdrav se je zahvalil direktor g. Jug, ki je opozarjal na stare lepe šege, ki so še doma po naših vinskih gorcih. Z godbo na čelu je odšla nato mladina v mesto, pozdravljena iz vseh hiš in oken. Šolski upravitelj g. Tončič je poskrbel, da je bilo za prehrano vse urejeno. Razredi so se razšli po metliških gostilnah, kjer so domačini tekmovali med seboj, kdo bo mladini bolj postregel.

Takoj po kosilu se je razšla pisana množica po metliškem trgu, kjer je bilo že pripravljeno grozde. Vse je uživalo zlahkati sad in prvor na trgu je bil nad vse slikovit. Ob 14. je odšla mladina v spremstvu sreskega načelnika g. dr. Hrašovca, sodnega starešine g. Širka in drugih po zanimivih poteh proti Trem faram, kjer se je razgrnila pokrajina ob Kolpi. Mladina se je naužila prirodnih krasot, spremeljevalce pa je povabil k sebi gospodar g. Brodanič in jih sprejel po stari belokranjski navadi s kruhom, lukom in vinom.

Po vseh poteh se je potem mladina vsipala proti mestu, kjer se je razvila pri Muharju vesela zabava. Na vrtu je narodni poslanec g. Makar pozdravil goste, čemur je sledilo še več govorov. Obložen s belokranjskimi darovi se je mladina ob pol 18. vračala na postajo in s petjem in vriskanjem pozdravljala pri odhodu gostilnjo Metliko. S polnim zadovoljstvom nad lepim izletom je mladina z vlakom ob pol 22. dospela v Ljubljano, kjer so jo sprejeli starši. Bil je to nepozaben izlet, ki bo naši mladini ostal v najlepšem spominu.

Adventisti pričakujejo novega Mesija

Zagreb, 8. oktobra.

Verska sekta adventistov veruje, da bo prišel na svet nov Mesija, ki bo ves svet čisto preobličil. Pradomovina adventistov je Amerika. V okolici Zagreba so se začeli širiti pred nekaj leti, medtem ko jih poznaajo v Srbiji že iz leta 1. 1909. v Sloveniji iz leta 1. 1906. in v Vojvodini celo iz leta 1. 1902. Nekaj svojih vernikov ima ta sekta tudi okoli Samobora. V cellem jih je kakih 20, in sicer v vaseh Farkaševcu in Domaslovu, pa tudi v mestu Samoboru samem. Njihov glavni stan za samoborski okoliš je v Farkaševcu, kjer se ti verniki od ostalih vaščanov ne razlikujejo v ničemer drugim kakor v tem, da praznujejo sobote in nimajo v svojih hišah po adventističnih naukih nikakih svetih podob. Sestanejo se vsako soboto in tedaj eden njih čita sv. pismo, čemur sledi globokoumna obravnava prebrane svetopisemske vsebine.

V okolici Samobora je razširila to sekto neki tamnogi rojak ki se je vrnil iz Amerike. Dasi se je sicer zelo trudil, vendar doslej ni dobil za to sekto več kakor 20 duš. Najzanimivejše pa je pri tem, da adventisti krstijo svoje otroke v katoliških cerkvah.

Tudi adventisti v Zagrebu imajo vsako soboto sestanke pri svojem duhovnem voditelju Šilingerju na Pantovčaku. Včeraj se

»Zlatorog« v Delavski zbornici

Ljubljana, 8. oktobra.

Snoči in danes zvečer se je v dvorani Delavske zbornice vršila predstava narodne igre s petjem in godbo »Zlatorog«, s katero so se javnosti prvokrat predstavili igralci mladega, a že prave delavskega dramskega odseka narodnega železničarskega glasbenega društva Sloga. Prisiljena romantična igra je v interpretaciji vnetih, talentiranih amaterev in pod vodstvom režiserja Pečarja in dirigenta Premelca dosegla nadvse lep uspeh. Dasi dramski odsek Sloga nima še bogatih tradicij za seboj in ne uživa še kakšnega razpitega slovesa kakor nekateri drugi diletantski odri, vendar je na svoj večer privabil lepo število občinstva. Dvorana je bila skoraj povsem zasedena. Hvaležni, dojemljivi poslušalci so bili kakor ena sama velika družina: znamenje, da ima Sloga čisto svoj lasten strjen krog občinstva, kakor ima svoj krog navdušenih delavcev za kulturno stvar. Igralci so pokazali, da so v dobrih rokah, njih igra je bila — pač po režiserjevi zaslugi — harmonična celota, kakršno redko doživimo na diletantskih odrih. Nekaterih izmed igralcev se spominjamo že od drugod in videli smo, da stalno napredujejo. Z enako skrbjo je bilo naštudirano petje in godba.

S tem mladim, sveže navdušenim odrom Sloga so vsa znamenja, da smemo pričakovati od njega najlepšega razvoja.

Pred razpravo proti bratoma Malijema

Novo mesto, 7. oktobra.

Razprava proti bratoma Andreju in Antonu Malijema in Mici Golmajerju, za katero vlada veliko zanimanje, se bo vršila v sredo 25. t. m. Predsednik senata pri tem senacionalnem procesu bo predsednik okrožnega sodišča g. dr. Josip Kavčič. Za poslušanje razprave se je doslej prišlo veliko število Gorenjcev iz okolice Triziba, še večje število pa iz St. Vidu pri Stični, kjer je bil izvršen grozni umor Malijeve žene Amalije. Vendar vsi radovedneži ne bodo prišli na svoj račun, ker je v veliki razpravni dvorani prostora le za 180 ljudi.

im grofom opazovala konje. Nenadoma mi je mimogrede stisnila roko, ne da bi me bila pogledala in se ob enem brez zadrege pogovarjala s Švedom.

Vendar je bilo nekaj — vsaj stisk roke! Potem sem jo spet videl, ponosno, dostojanstveno s konfektom v ustih. Po predstavi se je z grofom odzvala v avtu. Ljudje so se z obudovanjem gledali za njo. Jaz pa sem se čutil kakor izobčenec. Zavidal sem mu in ljubosumem sem bil nanj. Nekaj kakor upor proti vsemu svetu se je budilo v meni. Hotel sem iti k njej — kaj me je brigal ta švedski grof?

Sam sem hodil po temnih ulicah in vse me je jezilo. Potem sem šel v hotel večerjat. Naključje je hotelo, da sem tam spet dobil Gitano s švedskim grofom. Jedla sta ostrige in pila šampanjec. Presenečeno me je pogledala in se nasmešnila. Misliti si je morala, da sem se peljal za njima. Zato sem šel v drug restaurant in na vso jezo udušil dve steklenici burgundca.

Drugo jutro sem dobil od nje pisemce. Opravičevala se mi je, da je bila zaradi višjih dolžnosti zadržana in tako dalje. Izraz »višje dolžnosti« me je najbolj jezilo.

Nekoga popoldneva je prišla k meni na čaj. Obklela se je v lepo, diskretno rjavosvilo. Kadila je moje turške cigarete, klepetala o gledališču in dirkališču in se, kakor se je videlo, prav prijetno počutila v mojih mehkih naslanjajih in na mehki kožuvinji, ki je pokrivala moje otomanje. Prav užival sem, ko sem jo gledal. Njene kretnje so bile take, kakor bi bila pokrita

Bayerjev križ je merodajen!

Brez tega zaščitnega znaka ni pristnega Pyramidona, a brez pristnega Pyramidona ni jamstva za hitro ozdravljenje glavobola in migrene.

V. Z. Jugela k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod š. br. 9483 od 31./V. 1933.

je spet vršil njihov zbor, tako imenovani divizijski kongres. Na vprašanja novinarjev so odgovarjali, da so razpravljali na sestanku v cerkvenih rečeh in o notranjih vprašanjih. Več niso hoteli povedati. O svojih verskih zadevah so sploh radi zelo zadržani, sicer pa so dobri državljani in se ne upirajo izvrševanju državljskih dolžnosti.

Sin je v razburjenosti ubil lastno mater

Novo mesto, 7. oktobra

V Dolenji vasi pri Ribnici se je 26. junija pri posestniku Zobcu Francu prirediti tragičen družinski dogodek, ki je zahteval življenje 70letne Katarine, matere mladega gospodarja Franca Zobca. Mlademu gospodarju je njegova mati Katarina delala po očetovi smrti nezno nepravilne. Starika je spravila sina in njegovo družino skoro na rob propada, ker je vedno stala na sodišču in vlagala proti sinu tožbe zaradi nesrečnega preužitka. Odvetniški stroški so jeli naraščati in so dosegli že visoko vsoto okrog 100.000 Din, za kar se je moral sin zadolžiti pri raznih denarnih zavodih. Da bi imel mir pred materjo, se je mladi gospodar France napotil v Kanado. Domov je pošiljal svoji ženi in materi vse prihranke, samo da reši domaćijo pred propadom.

Ko je že po večini svoj dolg poplačal, se je leta 1930. vrnil domov s precejšnjimi prihranki. Dostojno je skrbel za mater Katarino, ki pa je bila z njim dobera le do časa, dokler se niso njegovi prihranki izčrpali. V hiši je nastal ponoven prepri, ki je bil za družino pravec pekel. Sinova mati je pričela spet hoditi na sodišče, kjer ga je nazadnje tožila zaradi neke koruze in 100 Din v denarju.

Ko je sin mater dokazoval, da ji je to dajatev že odmeril, ga je ženska pričela preklinjati in mu očiti sleparstvo. To je sina tako razburilo, da jo je večkrat pozval, naj bo tiho in da naj ga pusti pri miru. Iz veže, kjer je stala, sin pa je bil v sobi, je trikrat odprla sobna vrata, skozi katera je neprestano grdila sina. Ta je bil baš pri delu in je popravljaj koso. Ker pa se mati še vedno ni hotela odstraniti, jo je sin tretjič potisnil skozi vrata v vežo, kjer je padla. Pričela je po svoji stari navadi klicati sosedo na pomoč. Ti klici so sina tako raztogotili, da je na tleh ležčo mater udaril z železno koso dvakrat po glavi, in to s tako silo, da se je še sam vrezal v roko. Videč, kaj je storil, je pohitel k sosedu po Bajčevo Františko s prošnjo, da spravi mater v postelj, kjer pa je starka, ne da bi se zavedla, kmalu izdihnila.

Sodišče, ki je danes ta dogodek obravnavalo, je obsojilo Zobca Franca zaradi tega krvavega dejanja na šest mesecev zapora, pogojno za dobo treh let.

PRISTOPAJTE K AEROKLUBU

Paul de Mille:

Gitana

Gitana so ji rekli zaradi južnjaškega obraza, zaradi rjavkaste barve, podobne tisti, ki jo vidimo pri okajenem ustniku iz morske pene.

Gitana je imela mehke, nežne roke, ustnice, ki so bile kakor košček škrlata in biserne oči. Bila je vitka in ozkih ramen. V njej je bilo toliko skritega ponosa, da je bila marsikomu nedosežna. Res je bila kurtizana, toda kdor je ni poznal, bi mislil, da je princesa iz kakšne južnoameriške države.

Ko sem jo prvič videl, je bila pomlad. Šla je sama po cesti Oblike se ji je tesno prilagala, na glavi pa je imela širok, črn klobuk. »Resnična dama, sem si mislil, praviljito bitje.«

Sledil sem ji. Kakor nedolžna izkušnjava je stopala pred mano. Izpod klobuka so ji silili gosti temni lasje in se kodrali v pomladnem vetru. Potem je nenadoma stopila v voz in se odpeljala. Ostal sem sam.

Čez nekaj dni sem jo spet videl in šel za njo. Nekaj me je nedopovedno vlekel k njej. Potem sem srečal prijatelja, ki je stopil k meni in mi položil roko na ramo.

»Kam?«
»Za neko žensko.« sem mu povedal. »Pred menoj gre kakor kakšna knežinja z juga.«
»Sanjač!« se mi je zasmeljal. Potem mi je vse povedal.

»To je Gitana.«
»Gitana?«

»Da, kurtizana. Z nekim princem je živevala. Potem je imela umetnika. Zdal se je zabava z nekim švedskim grofom, če se ne motim.«

»Kako dobro vse veš,« sem dejal z nekakšnim prizvokom grenkobe v glasu. »Ali jo drugače poznas?«

Prikimal je.

»Seznani me z njo,« sem ga prosil.

Stopila sva in jo kmalu došla. Prijatelj jo je pozdravil in me predstavil. Potem smo se izprehajali po parku. Gitana je bila v sredi med nama. Začeli smo se pogovarjati. Ona je bila očarljiva družabnica. Nekaj nebeško ljubekega je bilo v njenem glasu, sploh v vsem na njej.

Nenadoma pa je dejal prijatelj, ki se je na take reči dobro razumel: »Renata!« Delal se je, kakor bi bil opazil nekdo znanco v omnibusu, ki je prav tedaj obstal blizu nas. Hitro se je poslovil in šel. Takrat sem ostal sam z Gitano. Šla sva dalje in se vneto pogovarjala.

Casih sem jo od strani pogledal. Nežen profil, mehek in voljen, temne, dolge trepalnice in precej izrazit nos. Tako neprijetno je govorila, tako prirodna je bila v vedenju in hoji, da sem se počutil kar domačega zraven nje. Sedla sva na kavarsko teraso in popila nekaj hladnega. Pisano življenje je drevlo mimo naju. Ko je prišla k mizi mlada cvetličarka, sem kupil od nje šopek rdečih nageljv. Zataknila si jih je v nedrje in pila počasi s slamico hladno pijačo.

Potem sva se ločila. Rekla je, da mora

iti še k šivilji. Zmenila sva se za naslednji večer, da pojdeva v cirkus. Dala mi je svojo vitko roko in rekla:

»Do svidenja!«

Za rvidenji ustnicami je pokazala dve vrsti kakor slonovina belih zob. Potem je sedla v voz. Na prsih je imela moje naglje.

Potikal sem se med ljudmi. Se zmeraj sem mi je podila v mislih Gitana, njen obraz, njene oči, njena podoba, nje mehki glas. Kako počasi mi je teklo čas, ki me je ločil od trenutka novega svidenja z njo. Namesto da bi bil delal, sem risal njeno ime na papir. Potem je bil prišel tisti večer. Prišel sem na domeni kraj. Vse polno ljudi sem srečaval, le Gitane ni bilo.

Cakal sem na malem trgu pred cirkusom, hodil gor in dol s šopkom vrtnic v roki. Gledal sem na uro vsako minuto. Nestren sem postal, toda še zmeraj sem čakal, čakal. Sam iz sebe sem se norčeval. Nič čudnega. Saj sem bil takšen zateleban zaljubljenec, iz kakršnih sem se vselej norčeval. Potem je potekla ura. Podaril sem rože nekemu dekletu, ki je prišlo mimo in šel sam v cirkus.

V nasprotni loži je sedela Gitana. Ko sem jo zagledal, se je pravkar ukvarjala s kosčkoma konfeta. Zraven nje je sedel neki moški svetil las, najbrže švedski grof.

Kmalu sem videl, da me je zapazila. Potem je pogosto pogledala name. V odmoru med dvema dejanjema sva se srečala na hodniku. Delala se je, kakor da me sploh ne bi bila poznala. Potem sem na videz brez namere stopil zraven nje, ko je s svo-

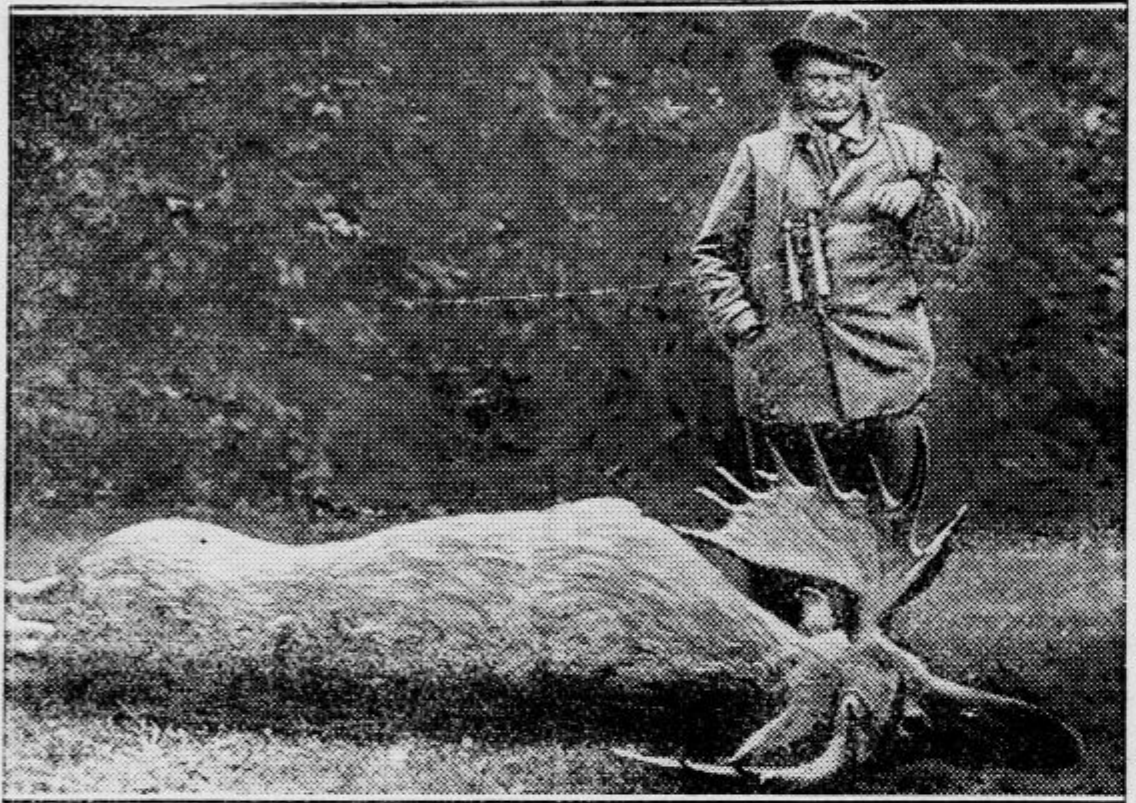
DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Protihitlerjevska manifestacija v Parizu

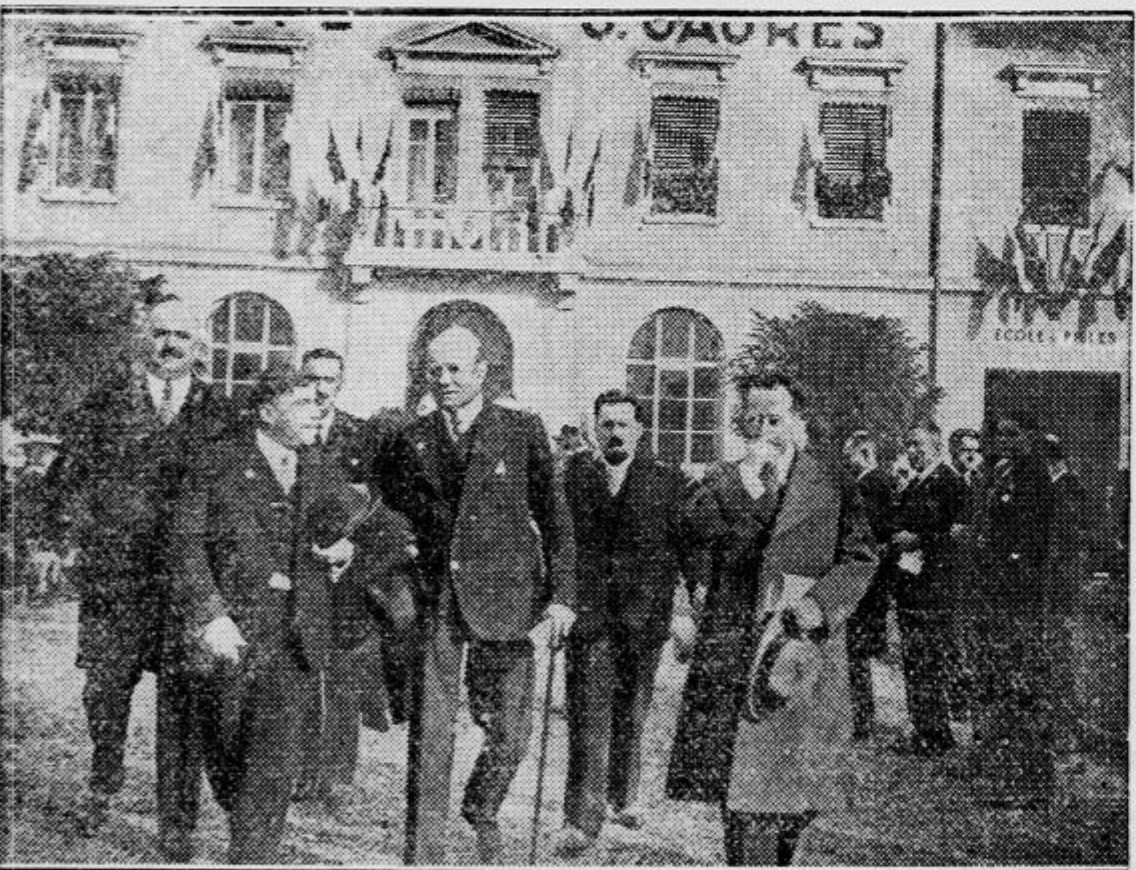
V vincenneškem gozdu pri Parizu je bila te dni velika manifestacija proti hitlerjevskemu režimu v Nemčiji. Demonstranti so nosili okoli smešno figuro s kljukastim križem na rokavu

Pruski diktator na lovu

Topot ni ustrelil kozla, ampak losa

Šola Jeana Jaurès v Lyonu

V navzočnosti francoskega prosvetnega ministra Monzieja so te dni otvorili v Lyonu novo šolo, ki je dobila ime po Jeanu Jaurèsu

neko osamljeno kopaljšče. Najela sva si krasno vilo na hribu z razgledom na morje. Tam sva z verande gledala po obali in živahno vrvenje ljudi na pesku.

Čudoviti so bili ti dnevi. Dosti sva izdala po okolič. Dobila sva namreč dobre konje na posodo. Gitana se je v sedlu zelo dobro počutila. Kolikrat sva divjala zjutraj na vse zgodaj ob morju, ko se je še solnce toplo s srebrnimi jutranjimi oblaki in je vel jutranji veter nad valovi.

Na obali sva si sezidala z lopatami grad iz peska. Gitana je nosila navadno temno, višnjevo platneno krilo, svetlo bluzo iz svile in slamič. Najraje je leno polegala v pesku in spuščala drobni pesek prste. Pri tem je stmelala pod nebo. Ali pa je brala knjigo in kadila cigarete, drugo za drugo. Zmeraj sem jo opazoval z neakršnim občutkom srečne, blažene za ljubljeno. Njeno vitko telo, ki je znalo biti tako mehko voljno, svetle lase na svetlem pesku, brezbarvne roke in čudovito oblikovane noge v tankih, prosojnih svilinih nogavicah.

Kosila sva vsak dan na verandi najprej vile. V nasprotni vili sva dostikrat videla že starejši zakonski par z dvema mladima dečkoma. Ob strani spet nekega Angleža. Ta je slonel na svoji ograji in malomarno kadil iz kratke pipe. Imel je ostro izrezan obraz in svetle, vodene oči. Gitana se mu je časih, kadar je bila prav dobre volje, spakovala. Prav tako se je naslonila na ograjo, potisnila spodnji ustnici naprej, puhnila nekaj dima v zrak in rekla zateglo:

»O, yes. Neko jutro sva ga srečala na konju. Konj je bil premajhen, da so se mu noge skoraj dotikale tal. Od daleč je bil videti kakor don Quijote. Pozdravil naju je, ko je jeznil mimo. Gitana je nekaj pogledala za njim in se mu smejala. To se mi je zdelo odveč.

Da, najprej se je iz njega norčevala, kmalu pa sem opazila, da se je začela zanj zelo vneto zanimati. Morda bolj, kakor si je sama mislila. Ko sem prišel nekega popoldneva od ježe utrujen domov, sem dobil Gitano naslonjeno na ograji verande, na drugi strani pa je bil Anglež. Pogovarjala sta se. Priznam, da sem postal ljubosumen. Gitani se je od veselja svetil obraz, ko sem stal za njo. Ko me je opazila, pa je postal tako ponižno resen, da me je nekaj zgrabilo. Izdajstvo me je zapelo in kakor v blisku sem videl pred sabo vse, kar se bo še zgodilo. Vedel sem, kaj mora priti. Potem me je Angležu predstavila za »svoje« ga moža. Po kosilu je rekla:

»Ali ni prijazen človek?»

»Tako?« sem jo vprašal.

Tudi poslej je bila z menoj zaupljiva in ljubezna, toda tisti odtonek ponižnosti, ki mi je prej tako dobro del, je kar nekam izginil. To sem dobro čutil in postal vase zaprt, čemerem. Kmalu je prišel dan, ko sem videl, da so njeni občutki do mene postali že mlačni. Še zmeraj se je privijala k meni kakor mačica, toda čutil sem, da se sili, da hoče biti z menoj dobra in ljubezna samo zato, ker me noče žalostiti. In najhujše je bilo, da tega nisem mogel pre-

Truplo v zaboji

V bukareštanskem predmestju Dudesstiju je te dni neki delavec po imenu Blazian odpovedal stanovanje. Ko se je selil, je opazila njegova prejšnja gospodinja, da je naložil velik in dozdnevno težaj zaboj na majhen voz. Vprašala ga je, kaj je v njem, mož pa ji je s surovo opazko pokazal hrbet. Gospodinja se je stvar videla sumljiva in je opozorila policijo, ki je v zaboju napravila strašno najdbo: na kose razrezano truplo delavčeve žene. Blazian je bil te kose pokrtil s soljo, da bi ne začeli gniti. Pravi, da se ni mogel ločiti od umorjene žene in je hotel njeno truplo prenesti v novo stanovanje.

Žrtev trapeca

V nekem madridskem cirkusu je padla te dni s trapeca in se ubila mlada japonska artistka Juki Najato. Treščila je na zemljo iz višine 16 metrov

Udomačevanje slonov

Preden začno služiti sloni svojim gospodarjem v Indiji, jih dresirajo v posebnih ogradah, kjer jih primerno ukrote, da ne divjajo

Lep morski volk

Pri Moray Firthu na Škotskem je neki ribiš vjel 500 kg težkega morskega volka, ki so ga hodili ljudje ogledovat od blizu in daleč

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke, omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

prečiti. Izpremembra njenih občutkov pa je moje srce še bolj užgala. Čedalje bolj sem jo ljubil. Začelo se je že tisto medsebojno podzavestno mučenje, ki človeka tako trpinči in ubija. V meni je vrelo kakor v brezmejno globokem vrtincu, vendar pa sem se znal premagovati. Tedaj se me je še lotila blazna misel, da bi se z Gitano poročil, da se mi ne bi mogla iztrgati, in ta misel me je vsega prevzela.

Neko jutro naju je obiskal Anglež na obali, v najinem gradu iz peska. Gitana je prav tedaj brala. Ko je prišel, je ji šinil bežen nasmešek čez obraz. Pokazal nama je neko okamenino, ki jo je našel na pesku, in ker jo je Gitana tako navdušeno opazovala, jo je podaril. Njegovo vedenje je bilo docela korektno, motil me je le popolni mir v vsem njegovem značaju. Prosil naju je, da bi smel kdaj z nama zjutraj jezdit Gitana je bila te prošnje zelo vesela. Potem nama je dal roko in šel.

»Lahko bi bil z njim prijazenjši!« mi je rekla Gitana, ko ni bilo več blizu:

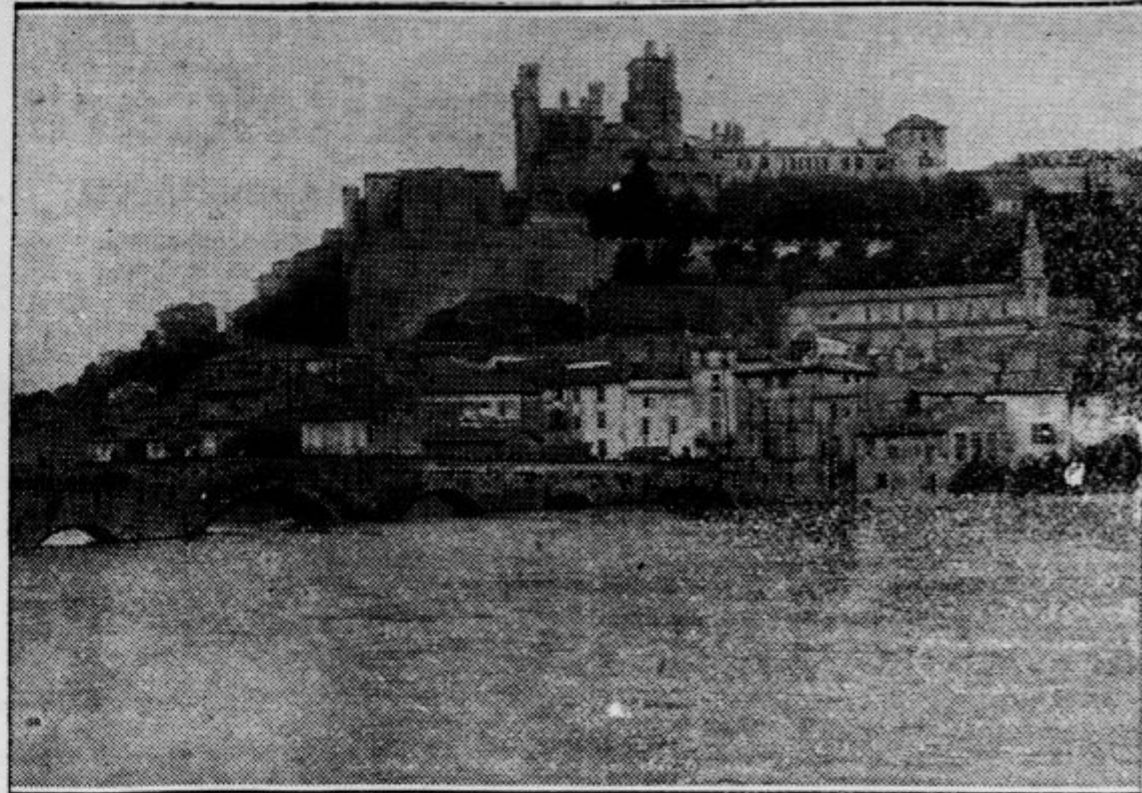
»Ali misliš?« sem jo vprašal. Nič drugega.

Spet je začela brati in vztrajala pri knjigi. Okamenino pa je krčevito stiskala v roki.

Za popoldne sva naročila konja. Jezdila sva ob obali. Dan je bil vroč moreč. Malo sva govorila. Nekaj je bilo med nama, kar nama je obema jemalo veselje do pogovaranja.

»Gitana, ali mi boš nekaj povedala?« sem jo potem nenadoma vprašal.

Ceste pod vodo, mostovi jedva molijo iz nje

V Beziérsu (južna Francija) so imeli prošle dni hude poplave, ki so napravile ogromno škodo

Iz akvaristove torbe

O morskem okunu in drugo

Oglejmo si danes nekatere morske ribe, ki se razlikujejo od drugih po ustroju telesa in v zvezi s tem tudi po nenavadnih lastnostih. Za opazovanje na prostem si moramo nabaviti podmornico z velikim oknom, kakor ga je ustvarila domišljija duhovitega Francoza Julesa Vernea, in ta nas naj odpelje v severna morja. Ploveč nad skalovitim dnom v polmrazu opazimo med ostalimi ribami prikazen ribje oblike, ki tiči nepremična na skali. Ima veliko glavo in veliko dromedarsko grbo na hrbtu, trebuh je pa širok in sploščen. Tej ribi je priroda izpremenila trebušne plavuti, ki so bile tik pod prsnima, v nagubano ploščo in z njo se drži na kamnih in na drugih predmetih. Plava z nespretnimi gibi precej težko in po kratkem plavanju se kmalu spet zasidra. Ta riba je morski okun (Cyclopterus lumpus), ki zraste do 60 cm. Majhne ribice, ki jih denemo v akvariji, se seveda tudi tukaj zasidrajo na dnu ali pa na šipi, spuste se pa samo takrat, ko vidijo, da se pogreza nastrgno meso ali črviček na dno. Hrano hitro poberejo, prva se pa prilipijo na najbližji kamen. V morju čakajo te ribe, da jim priprava živa hrana dobesedno v gobček.

Dasi jim je mir nad vse, se napotijo okuni enkrat v letu na ženitovanje k oddaljeni obali. Čim se ikričica oprsti jajčec, jih mlečnik narahlo pokrije in člane kot čuvar pri gnezdu, dovajajoč kram s plavutami svežo vodo, sicer bi splesnile. Pri tem poslu ne razume nobene šale, nihče ne sme v bližino. Ko se izležejo okunčki, smuknejo iz gnezda k očetu, kjer se takoj prilipijo. Ko vidi stari okun, da ni nič več v gnezdu, odplava z mladiči od obale na varnejše mesto, kjer je za malčke tudi dovolj majhnih živalic, tako zvani plankton.

Iz severnih morij krenemo na severno-zapadno obalo Afrike, kjer je riba, ki jo iščemo, zmeraj zastopana. Pri počasni vožnji bomo kaj kmalu zaznali, da se je neko bitje oprjelo šipe okna našega Nautilusa. Po natančnem ogledu smo ugotovili ribico, ki se drži z glavo na šipi. Ribice te vrste imajo na gornjem delu glave podolgovato ovalno ploščo, s katero se drže na skalovju, na brodovih in na morskih pesih. Pri teh ribicah ni hrbet izbočen, temveč trebuš, ki je poleg tega temnejše barve kakor hrbet. Zakaj? Ker se s čelom drže, mora biti hrbet raven, sicer se ne bi moglo prijeti. Ker tiči hrbet ob predmetu, na katerem je riba zasidrana, je ostal belkast, trebuh je pa temnejše barve, ki se prilagodi okolici in s to zaščitno barvo je živalca varna pred grabljivkami. Redek je primer, da je brod ali pa morski pes brez teh tihotap, ki se pustje prevažati brezplačno po vseh morjih. Ribe te vrste plavajo razmeroma spretno z vijugastimi kretnjami telesa kakor naša činklja in piškur. V akvariju se zasidrajo kakor morski okun, samo z razliko, da vidimo pri njih, če so na dnu, temni trebuh, če so na šipi, pa svetli hrbet. O teh ribicah so pomorski starejši in srednjega veka pripovedovali, da morejo ustaviti brodeve. Imenujemo jih ustavke (Echeneis remora). Z njimi so baje lovili želve. Ribico so privezali na vrv in če so srečali morskoroč, so ribici podaljšali vrv, da se je zasidrala na želvi, ki so jo potegnili k čolnu.

Z afriške obale se vrtno nazaj v Sredozemsko in Jadransko morje. Tam naletimo na ribice, ki jih imenujemo prilepke. To so nežne ribice, ki imajo na trebuhu po dve plošči, s katerima se drže na skalah in drugih predmetih, kjer tiče skoro vse svoje življenje. Dr. Kipatšić navaja kot najlepšo izmed teh prilepkov ribico z imenom Lepadogaster bimaculatus, ki je res krasna. Ne

zraste preko 10 cm in je zaradi tega za manjše morske akvarije zelo prikladna.

Ker je naše morje polno raznovrstnih krasnih ribic, jim moramo polagoma utreti pot tudi v naše akvarije, kajti dolžnost akvarista je, da se upozna z vsemi ribicami svoje domovine.

O. S.

Vremenski pregled

Veliki anticiklon, ki nam je bil v prejšnjem tednu naklonil tako lepo vreme, se je v začetku tega tedna nekoliko razmaja in njegovo gospodarstvo je bilo že močno v nevarnosti ter se je za dva, tri dni prekinilo. Do živega pa mu ni mogla francoska depresija, ki je bila celo precej oslabila ter se je umaknila še bolj nazaj čez Biskajski zaliv, marveč ga je naskočila velika nova atlantska depresija, ki se je bila pojavila daleč na severu, se severno od skrajne Skandinavije. Ta depresija je bila izredno močna, kakor so običajno le pozimi, s svojim ogromnim vetrovnim sistemom, je prožila silne viharje nad severnimi morji. Preko nedelje se je pričela čez Skandinavijo in Finsko širiti proti jugu na Baltičsko morje in sicer z veliko naglico. Ze v ponedeljek se je njen vpliv pričel širiti čez naše kraje, zanihal je zapadni veter in pričelo se je oblačiti. V torek, ko se je bilo središče depresije prestavilo nad severozapadno Rusijo, nas je že zajel mrzli zračni tok od severozapada; ohladilo se je naglo, pričelo je deževati in v noči od toka na sredo je prav pošteno lilo, še bolj kot pri nas pa v Avstriji. Deževalo je tudi drugod po srednji Evropi, ob Baltičskem morju in v zapadni Rusiji. Zakaj depresija je zagnala v te predele, ki so bili v zapadnem sektorju njenega vetrovnega sistema, zelo mrzli zrak prav od polarnih krajev. Zato se je ozačje jako shladilo, temperatura se je povsod naglo in močno znižala, po gorah je precej nizko navzdol snežilo. Toda na srečo se je ruska depresija naglo prestavljala proti vzhodu, proti Uralu, z njo vred je potoval seveda vetrovni sistem ter se oddaljeval od nas, za njim pa je pritisnil znova anticiklonski pas, prinašajoč nato z višjim zračnim pritiskom lepše vreme. Drugo polovico tedna smo bili znova pod gospostvom anticiklonskega vremena, zjasnilo se je in dobili smo znova prav prijetne jesenske dneve, seveda z neizogibno meglo v jutrih, ki postajajo čimdalje hladnejše.

Anticiklon nas je obvaroval tudi pred novo atlantsko depresijo, ki se je pripodila z Oceana, pa je mogel njen vpliv zaščitni samo severno polovico Evrope. Nič nimamo zoper to, če nas anticiklon varuje tudi še nadalje pred oceanskimi depresijami, ki bodo seveda sedaj postajale čedalje večje in močnejše.

Obilen otroški blagoslov

V madžarskem kraju Sechenyju je žena nekega mlinarja te dni rodila trojčke. Srečni oče je priredil gostijo z godbo in plesom, ki je trajala vso noč.

Trojčki so precej redke blagoslov božji. Pred nekoliko leti pa je neka Belgijanka v enem letu vendarle dvakrat imela trojčke, tako da je rodila v tistem letu šest otrok. Še bolj rodovita je bila v Parizu žena nekega peka, ki je v sedmih letih sedemkrat rodila trojčke. Neke Ormsbyjeva v Chicagu je bila isto tako poročena 7 let in je v tem času rodila enkrat trojčke, enkrat četvorke in dvakrat dvojčke. Neki farmar v Jorkshiru je imel od svoje žene 38 otrok, neki Kanadijec, ki je pa bil štirikrat poročen, ima 45 otrok. Ko je slavil v polni kreposti svojo 70letnico, se je 38 otrok udeležilo te slavnosti.

gleža ljubim!

Tedaj sem pograbil bič in jo z vso silo udaril po hrbtu, ki sem ga tolikrat poljubljaj. Prestrašeno je kriknila kakor ranjen otrok, kakor na smrt ranjena ptica. Potem se je sesedla in njen konj se ji je splašil.

Videl sem, kako žival divja in nisem mogel pomagati. Na najhujše sem bil pripravljen. Nekaj časa se je še vzdržala na njem, nato pa so jo zapustile moči. Opetekla se je in padla na pesek. Dobro, da se ji ni noga zataknila v streme. Oddahnil sem se. Konj je takoj obstal, začuden pogledal in v zadregi stopical po pesku.

Pogladil sem k njej, skočil na tla in Gitano pobral. Bila je bleda kakor zid in skoraj brez zavesti.

»Odpusti« sem dejal. Nič mi ni odgovorila. Še pogledala me ni. Težko je dihala in le malce se je oprla ob mojo roko. Videl sem, da je na smrt izmučena.

»Odpusti!« sem dejal še enkrat. Nasledel sem ji dal udno svojega konja in stopil po njenega. Rad se je dal prijeti. Bil je ves oznojen, da se je od njega kadilo, kakor iz dimnika. Privredel sem ga k Gitani. Kakor živa nesreča je čepela sredi peska. Kakor lepa je bila v tistem trenutku. Blede kakor biser. Sočutje se me je lotilo. Potem je vstala. Videl sem, da hoče zlesti na konja.

»Pomagaj mi,« je rekla.

Pomagal sem ji v sedlo in potem zajezdil svojega konja.

»Sama pojdem domov,« je suho dejala. Nisem se ji upal ugovarjati. Počasi, sključno

»Kaj?« se je začudila in me preplašeno pogledala.

»Ali ljubiš Angleža?«

Odkimala je.

»Vendar ga moraš ljubiti,« sem ji rekel.

»Dobro sem to opazil. Ali misliš, da sem slep?«

Pomnila mi je roko in se prijazno, skoraj sočutno nasmešnila. Tako bi dajala roko pridnemu otroku v slovo, sem si mislil. Nisem je hotel vzeti.

»Gitana, rad te imam!« sem potem dejal.

»Ne vem, kako bi mogel poslej živeti brez tebe. Prežalostna bi bila moja bodočnost, če bi me ti pustila. Hočem, da boš samo moja — ali me razumeš? — samo moja in nikogar drugega. Povej mi, ali hočeš postati moja žena?«

Nič mi ni odgovorila. Pobesila je oči in se zastrela v konjevo grivo.

»Hotel bi, da bi se poročila. Gitana povej, ali ti je to prav?«

Moje besede so zvenele kakor bi jih bil govoril pred njo na kolenih, ona pa se je samo smehljala.

»Ne, ne nikoli!« je rekla odločno.

»Nočeš?« sem vzkliknil trdo in užaljeno.

»Nikoli!«

Tedaj me je pograbila jeza. Tej želji se je uprla. To da je odklonila. Zaradi nje sem se hotel odreči svobodi, njej sem se hotel podariti...

»Hočeš me!« sem še enkrat vzkliknil. »Pritisil te bom!«

»Sovražim te!« je takrat zakričala in oči so ji zagorele v jezi. »Zaničujem te! An-

Sportna nedelja

Pričakovani poraz Primorja

Težka pot Primorja v Beograd, še težji povratek — Po dve točki so dobili BSK, Gradjanski, BASK, Hajduk in sarajevska Slavija — Presenečenje v podsavezni ligi

Ena najvažnejših prvenstvenih nedelj je za nami. Presenečenj prav za prav ni bilo, ker so, ako ne upoštevamo Zagreba, kjer je bil izid docela negotov, povsod zmagali favoriti. Naš predstavnik Primorje je imel to pot gotovo najtežjo nalogo, pri kateri se nikakor ni moglo računati s pozitivnim uspehom. Ti dve točki sta bili za Primorje že v naprej izgubljeni, vendar pa je treba poudariti, da je javnost pričakovala manjšega poraza. BSK si je z večerajšjo zmago svojo pozicijo na čelu tabele zopet učvrstil, zlasti tudi zaradi tega, ker je morala Jugoslavija pustiti dve točki v Splitu Hajduku, kateremu so točke zelo potrebne, ker se vedno aspirira na prvo mesto. Vendar pa po rezultatu 1:0 Hajdukova zmaga ni mogla biti bogve kako prepričevalna in se zdi, da ne bo dosegel zaželenega cilja. Sarajevska Slavija je komaj in komaj dobila za njo zelo dragoceni točki. Se vedno ima nekoliko upanja, da se vzdrži v ligi. Pomisliti pa moramo, da so se Sarajljevič včeraj zadnjič borili na domačem tleh, v »stujini« pa ji bo najbrž huda predla. Vojvodina in osiješka Slavija se borita le še za prestiž. Sedaj je Vojvodina samo zaradi boljše goldiference na predzadnjem mestu pred osiješko Slavijo. Vendar pa je Vojvodina odigrala eno tekmo manj ter ima večje izgube, da ne bo »repek« prvenstvene tabele. Tekmo v Zagrebu med Gradjanskim in Haškom je odločila samo sreča. Prvenstvena tablica se je po večerajšnji tekmi precej izpremenila. Prva tri mesta so sicer ostala zasedena kakor do sedaj, in sicer od BSK, Baska in Hajduka. Na četrto se je povzpela 7. mesta Gradjanski. Concordia je obdržala svoje 5. mesto, za Jugoslavijo pa je zadostoval edini dobljeni gol, da se je morala zaradi malenkostne slabše goldiference umakniti za Concordio na 6. mesto. Primorje je sedaj sedmo v tabeli. V spodnjem delu je tablica ostala neizpremenjena. Sarajevski Slaviji, ki je na 8. mestu, sledijo Hašk, Vojvodina in osiješka Slavija.

Tablica izgleda sedaj takole:

BSK	16	11	2	3	58:19	24
BASK	19	10	2	7	40:35	22
Hajduk	15	10	1	4	32:14	21
Gradjanski	17	8	1	8	25:28	17
Concordia	14	7	2	5	30:22	16
Jugoslavija	12	8	0	4	23:17	16
Primorje	16	6	3	7	37:39	15
Slavija (S)	16	6	2	8	32:40	14
Hašk	13	5	1	7	22:26	11
Vojvodina	16	2	4	10	19:46	8
Slavija (O)	17	3	2	12	19:51	8

Beograd, 8. oktobra.

Pred približno 2500 igralci se je danes ob krasnem vremenu odigrala na igrišču BSK prvenstvena tekma med vodečim beograjskim klubom BSK in slovenskim zastopnikom v ligi Primorjem.

BSK : Primorje 5:0 (4:0)

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

BSK: Glaser-Radovanović, Tošić-Arsenijević, Božić, Gjorgjević-Tirnanic, Šurdonja, Marjanović Moša, Vujadinović, Glisovič. Primorje: Starec-Hassl, Bertonec I-Pišek II, Slamić, Boncelj, Šlamberger, Janežić, Bertonec II, Jež, Zemljic.

BSK je nastopil kompletno, izjemo rezervne Božića, ki je igral namesto Stevočica srednjega krilca.

Tekma je bila od začetka do konca tipla prvenstvena borba. Prevladoval je BSK s svojo precizno kombinacijo, dočim je Primorje v tem pogledu zelo zastajalo. Ljubljanci so predvedli zelo raztrgano igro. V primorjaškem moštvu se je odlikoval vratar Starec, ki je branil neverjetne stvari. Odlična sta bila tudi oba beka, ki sta vzdržala tekmo do konca. V krilski vrsti je odlično igral Boncelj, ki je Tirnanic v prvi polčasi dobro držal. Slamić je bil priden, vendar pa je precej zaostajal za svojimi sodanjskimi nastopi. Pišek je bil izredno slab. Ni držal levega krila Glisoviča, ki je nemoteno prihajal pred gol in dajal krasne centre. V napadu bi bilo omeniti samo Zemljica, ki je pokazal nekaj lepih potez, vendar pa je zadrževal dve sigurni šansi. Ostali napad je odločal zlasti Jež in Šlamberger. Janežić je bil v prvem polčasu v napadu slab, v drugem polčasu pa je igral četrtega krilca ter je bil daleko boljše. Pri BSK je treba predvsem omeniti sigurno gol.

Čeno je odjezdila ob obali. Zalosten sen bil.

Pognal sem v nasprotno smer. Kolikrat sem se ozrl in zmeraj sem videl isto. V utrujenem koraku je hitel izmučeni konj v drugo smer in Gitana je sključena sedla na njem. Potem sem zavil v gozdove, prišel do morja, mimo gozdarske hišice, skozi več vasi in tako blodil okoli več ur preden sem se odločil, da se vrnem.

Ko sem stopil zvečer v svoj dom, Gitane ni bilo več tam. Sla je, ne da bi mi bila sporočila kam. Gospodar sosednje hiše mi je povedal, da je tudi Anglež — odpotoval. Moral sem se smehljati, čeprav mi je bilo hudo pri serci. Prižgal sem si smotko, sedel na ograjo verande in gledal dolgo na morje, uporno, samotno, z divjimi, zmedenimi občutki.

Drugo jutro sem tudi jaz odpotoval, ne domov, ampak k nekemu prijatelju. Posleda sva v čolnu dolge ure, ko je solnce najbolj žgalo, in lovila ribe na trnek, streljala sva na roparice, plavalca, jezila, gledala pave, ko so na travniku šopirili rene in kričali »pe-o! pe-o!« — vsak večer pa sta prišla gozdar in župnik iz sosednje vasi, da smo skupaj kvartali.

Ko sem se čez nekaj tednov vrnil v mesto od solnca ogorel kakor zamorec in se peljal s postaje z izvoščkom domov, sem videl Gitano, ki je v avtu svignila mimo mene. Občlena je bila v ljubko poletno obleko, ki je se nisem poznal. O njeni strani je bil Anglež in njen obraz je bil nedopovedno vesel in razigran. Kakor voljni na cvetica z juga je bila, ponosno je kazala svoj sloki hrbet, ki sem ga takrat udaril z bičem.

Zbogom, Gitana!

(Prevel B. R.)

nost vratarja Glaserja, ki je obranil dve zelo težki žogi. Branilca, zlasti levi sta bila dokaj nesigurna. V krilski vrsti je bil Arsenijević odlični, druga krilca dobra. Napad je bil v celoti naravnost odlični.

Takoj na začetku preide Primorje v napad. Zemljic dobi krasen predložek, vodi sam do gola, toda strelja preko prečke. V ripostu izsilil BSK v 4. min. korner, ki ostane neizbrabljeno. V 16. min. zopet korner proti Primorju. Tirnanic lepo strelja, toda žoga se odbije od prečke. V 18. min. tretji korner proti gostom, ki ga Tirnanic lepo strelja, toda Starec sigurno lovi. Borba postane zelo napeta. Primorje se dobro drži. Igra valovi sem in tja, dokler v 34. min. ne dobi Tirnanic krasnega pasu od Vujadinovića in ne pošlje žoge neubranljivo v mrežo. Primorje popusti in v precejšnji premoči BSK dobi zaporedoma tri gole. In sicer v 38. min. po šurdonji, v 39. min. po Vujadinoviću in v 41. min. po Moši Marjanoviću. Krivda na teh treh golih je predvsem v tem, da je bila obramba navezana sama nase in ni imela nobene podpore od spredaj.

V drugem polčasu je BSK igral z 10 igrački, ker je Tirnanic bil bleisan in moral zapustiti igrišče. Primorje je mnogo boljše ter pokaže nekaj lepih potez, ki pa ostanejo zaradi sterilnosti napada neizbrabljene. V 30. min. dobi Jež krasen predložek, strelja v desni kot, toda Glaser krasno odbije v korner. Takoj nato korner proti BSK, ki ga strelja Bertonec, a Zemljic zabije v aut. V 15. min. se ponovno nudi Primorju lepa šansa, toda Jež strelja v aut. Sledita dva kornerja proti Primorju, ki ostanejo neizbrabljena. Primorje ripostira, toda Glaser odbije lep strel Bertonec. V 29. min. sledi krasen strel Moše, Starec odbije, Moša ponovi strel, toda v aut. V 33. min. korner proti BSK, ki ostane neizbrabljeno. V 36. in 39. min. ima Bertonec dve krasni šansi, toda strelja preko gola. V 42. min. strelja Marjanović bombo v prečko, žoga se odbije, Vujadinović je na mestu in postavi končni rezultat 5:0. V 44. min. ponoven napad BSK, ki ga Starec odlično brani v korner. Rezultat ostane do konca neizpremenjen.

Sodnik Bikar iz Pančeva je bil sicer objektivno, toda še ni dorasel za težje tekme. V drugem polčasu je bil mnogo boljše.

Gradjanski : Hašk 1:0 (0:0)

Zagreb, 8. oktobra.

Današnja prvenstvena tekma med lokalnim rivaloma Gradjanskim in Haškom je nudila v pravem pomenu besede drugorazredno igro. Občinstvo je apatično gledalo to borbo za točke. V vsej tekmi je bila samo ena lepa poteza, ki je tudi rodila edini gol. V 25. min. je Sipoš nenadoma izvedel solo akcijo, prešel Kunsta in Matijevića, dodal Urbankeju, ki je oddal žogo Živkoviću. Živković pa je neubranljivo streljal v mrežo. To je bil edini gol tekme in tudi edini lep moment.

V prvem polčasu je Gradjanski igral brez vsakega sistema, dočim se je Hašk vsaj nekoliko trudil. Tekma je bila dolgočasna, ker je obema moštvoma manjkalo znanje. Sodil je beograjski sodnik g. Petković. 4000 gledalcev.

BASK : Vojvodina 2:0 (0:0)

Novi Sad, 8. oktobra.

Baskovo moštvo je bilo pri današnji prvenstveni tekmi bolj energično pred golom, dočim so domačini pred golom popolnoma odpovedali ter niso izkoristili mnogo ugodnih šans. Imeli so tudi smolo pri streljanju. Sicer pa je tekma bila precej izenačena.

Šele v 11. min. drugega polčasa zabije Ranojević po lepi kombinaciji prvi gol za BASK in Hrniček postavi četrto ure kasneje končni rezultat 2:0.

Sodil je g. Fabris iz Zagreba.

Hajduk : Jugoslavija 1:0 (1:0)

Split, 8. oktobra.

Na današnji prvenstveni tekmi je zabil edini gol Lemešić, in sicer v 4. min. Vratar Jugoslavije Spasić ga ni mogel držati. Hajduk je osvajal teren zlasti preko Lina, ki je igral odlično. Obramba Jugoslavije je imela mnogo posla, da je bila kos Hajdukovim napadom.

Med odmorom je prišlo pred Hajdukovo domom do pretepa med pristaši Hajduka in Jugoslavije. Toda policija je kmalu napravila red.

Tekma je bila tipično prvenstvena in zelo ostra. Sodnik je moral neprenehoma kaznovati igralce zaradi foulov. Hajduk je imel nekoliko več od igre in je tesna zmaga zaslužena.

Imena delegirane sodnika Rosenfelda je sodil g. Višnjic.

Slavija (S) : Slavija (O) 3:2 (0:1)

Sarajevo, 8. oktobra.

Do druge polovice drugega polčasa so vodili Osiječani. Nato so začeli Sarajevčani igrati zelo surovo in sodnik Nedoklan je moral izključiti enega igralca sarajevske Slavije. Pri tem je bil težko bleisan branilec Osiječka, ki ni mogel več igrati naprej. Osiječani so se povlekli v obrambo, toda Sarajevčanom je uspelo izenačiti in celo zabiti zmagoosni gol. Osiječani so bili kombinatorno mnogo boljše, zlasti so se odlikovali branilca in srednji krilec Lechner.

Mleko, ki olepšava in pomlaja

Na nečistem in maščobnem obrazu nastajajo velike pore, ogrožajo zdravje in zažene predčasno starost. Z uporabljenim biološkim preparatom **Porekill**, ki ga lahko temeljito očistite obraz in vrati vseh kožnih nečistoč. Koža postane gladka in elastična, a polt mladoletna in sveža. Ta preparat je danes potreben vsaki ženi, naj bo mlada ali stara, lepa ali grda. Istelešnja 38 Dn. — Zahvaljujete se.

Glavno skladišče Nobilett parfumerija, Zagreb, Ilica 34.

Hermes : Železničar 1:0 (0:0)

Maribor, 7. oktobra.

V nadaljevanju jesenskega prvenstvenega tekmovanja podsavezne lige sta danes na novem igrišču Železničarja odigrale svojo tekmo Železničar iz Maribora in Hermes iz Ljubljane. Vreme je bilo zelo ugodno. Občinstva ni bilo mnogo.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Hermes: Oblak—Ferjan, Klančnik—Glavič, Košenina, Cebobin—Kos, Brodnik, Zelokar, Škrajnar, Kretič.

Železničar: Mahajno—Frangč III, Wagner—Efterl, Frangč I, Glavič—Ronjak, Paulin, Pezdicek I, Konrad II in Pezdicek II.

Železničar je torej nastopil v isti postavi kot pred 14 dnevi proti Čakovcu. Toda kolika razlika v igri in rezultatu. Lepo in koristno je moštvo zaigralo samo v začetku, potem je uplahlila vsa energija tja do konca. Prvi polčas so bili Železničarji celo v ofenzivi, v drugem so pa gostje povzeli besedo in tudi zasluženo zabili zmagoosni gol. Hermes je dokazal s to igro, da je po pravici uvrščen v skupino najmočnejših podsaveznih moštev. Ima močno heterogeno enajstoročje, v kateri je poleg povprečnega materiala tudi več igralcev odlične kvalitete. K tem spada v prvi vrsti vratar Oblak, ki je bil najboljši mož na polju, dalje srednji krilec Košenina in pa Brodnik. Najboljšo igro je dala ožja obramba, dočim je srednja vrsta zadovoljila zlasti v defenzivnem pogledu z uvaževanja vredno pridnostjo. Napad se je z lepimi kombinacijami večkrat približal do nasprotnikovega gola, ali več kožljivih situacij ni znal izrabiti razen enkrat.

Železničarska enajstoročja je bolehalo zlasti v napadu. Prvi polčas je imela toliko zrelih pozicij, ki jih pa napad ni izkoristil. Navadno se je nehala njegova umetnost v kazenskem prostoru. Tudi v drugem polčasu, ko so gostje vodili že z 1:0, je bilo še vedno veliko prilik, da moštvo izenači in celo zmaga. Da je odšlo moštvo poraženo z igrišča, nosi krivdo samo neodločnost napada. Krilci so kolikor toliko zadovoljili, odgovarjala je ožja obramba.

Igra je bila fair in spočetka v prav lepem tempu, proti koncu prvega polčasa pa je postala mlačna. Številni napadi Železničarja so se razbili ob krepki Hermesovi obrambi. Mestoma sta predvajali ob moštvi lepo kombinacijo, mestoma je bila igra na prodore. Zmagoosni gol je zabil Hermes v 20. min. drugega polčasa.

Sodil je g. Lepac iz Zagreba objektivno. V predtekmi je mladina I.SSK Maribora igrala z mladino Železničarjev neodločeno 1:1. Sodil je g. Kobi.

Prvenstvena tekma II. razreda Svoboda : Ptuj se je končala z visoko zmago Svobode v razmerju 6 : 1. Sodil je g. Bergant.

Celje : I. SSK Maribor 4:1 (3:1)

Celje, 7. oktobra.

Danes popoldne se je na igrišču na Glaziji vršila prvorazredna prvenstvena tekma med Celjem in Mariborom. Senzacija dneva je bil občutni zaslužni poraz dosedanjega podsaveznega prvaka. Celje si je v prvi podsavezni tekmi priborilo dve točki.

Celjani so nastopili v svoji najboljši postavi ter predvedli zelo lepo, izredno tehnično in kombinatorno igro. Vsi igralci so bili na mestu. Enajstoročja je dobro podajala žoge ter izvedla mnogo lepih napadov.

Mariborčani so predvedli dobro tehnično igro, njihovi napadi so se pa večinoma razbili na pozhrtvovalni celjski obrambi. Tekma je bila prvi polčas izenačena, v drugem je prevladovalo Celje. V 7. min. drugega polčasa je moral zapustiti vratar Celja Hileringer igrišče in so Celjani do 24. min. igrali samo z 10. igralci. V tem času so tudi precej popustili, nato pa zopet krepko napadali. Mariborčani so igrali zelo ostro. Šest minut pred koncem je sodnik izključil Kirbiša.

Gole so zabili v 3. min. Trifunović, v 21. Marić, v 42. Zupanc in v 23. min. drugega polčasa zopet Marić. Častni gol za Mariborčane je zabil v 15. min. prvega polčasa Konić.

Sodil je g. Cimperman iz Ljubljane objektivno in precizno. Gledalcev je bilo okrog 700.

ATLETIKI : ŠOSTANJ 6:0 (3:0)

Dopolodne se je na igrišču pri Skalni kleti vršila drugorazredna prvenstvena tekma med Atletiki in Šostanjem. Atletiki so zasluženo zmagali s 6:0. Atletiki so tehnično in kombinatorno znatno prekašali goste. Sodil je g. Oberlindner. Občinstva okrog 100.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Korotan : Slovan 3 : 0.

Domžale: Disk : Zalog 4 : 0 (2 : 0).

Praga: Bohemians : Teplitzer FC 3 : 2.

Viktoria Žižkov : Kladno 3 : 1, Sparta : Nachod 6 : 3, Slavija : Židenice 3 : 2.

Dunaj: Austria : Sportklub 4 : 3 (1 : 3), Rapid : Admira 6 : 2 (4 : 1), Hakoah : WAC 1 : 0 (0 : 0), FAC : FC Wien 3 : 2 (1 : 2).

Prostejov: FC Prostejov : Donau (Dunaj) 4 : 1.

Budimpešta: Bocskai : Budai 3 : 0, Ferencváros : Attila 2 : 0, Ujpest : Szeged 3 : 2, Kispest : Phöbus 2 : 2, Somogy : Hungaria 3 : 1.

Milan: Ambrosiana : Alessandria 4 : 1.

Turin: Juventus : Torino 4 : 0.

Kodanj: Danska : Finska 2 : 0.

Rim: Italija : Nemčija 4 : 3 (1 : 2).

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Mlade Ljubljankanke so podlegle rutiniranim Zagrebčankam

V ženskem lahkoatletskem dvomatchu je zmagal Zagreb z 58:29

Na letnem telovadbišču Ljubljanskega Sokola se je večeraj pod pokroviteljstvom župana dr. Dinka Puca vršil dvomatch v ženski lahki atletiki med Zagrebom in Ljubljano. Zmagal je Zagreb z 58 točkami proti Ljubljani z 28 točkami. Prireditelj je pričela točno ob 14.30. Predsednik LHP dr. Fran Bradac je pozdravil goste in izrazil željo, da bi se ta dvomatch vršil vsako leto. Vodja zagrebske ekipe g. Kovačić se mu je zahvalil za pozdrav in ga zagotovil, da se bo dvomatch drugo leto gotovo vršil, in sicer v Zagrebu. Nato je kapetanica ljubljanske ekipe Omanova izročila tovarišicam Zagrebčankam lep šopek.

Rezultati so bili:
Tek 60 m: 1. Batelkova (Z.) 8.5, 2. Kavčič (Lj.) 8.6, 3. Sulek (Z.) 8.7. Izven konkurence je startala Krainović (Pančeva) in doseгла čas 8.1. Pri treh točkah je žirija napravila pogreško, ker je Kavčičevi odredila drugo mesto, dasi se je plasirala kot prva.

Točke: Zagreb 6, Ljubljana 3.
Skok v višino z zaletom: 1. Stefanini (Z.) 145 cm, 2. Neferović (Lj.) 135, 3. Pustišek (Lj.) 130. Izven konkurence sta dosegli Tratinikova (Lj.) 140, Krainović (Pančeva) 135.

Točke: Zagreb 14, Ljubljana 4.
Tek 100 m: 1. Kavčič (Lj.) 14, 2. Batelkova (Z.) 14.3, 3. Sulek (Z.) 14.9. Omanova (Lj.) se je plasirala na tretje mesto, a žirija je zopet pogrešila.

Točke: Zagreb 18, Ljubljana 9.
Met krogel: 1. Stefanini (Z.) 11.70, 2. Neferović (Z.) 10.50, 3. Papež (Lj.) 9.23.

Stefanini Zulejka je izboljšala drž. rekord za 10 cm.
Točke: Zagreb 26, Ljubljana 10.
Tek 800 m: 1. Slapar (Lj.) 2:49, 2. Jurković (Lj.) 2:56, 3. Lozar (Z.) 2:56.4.
Točke: Zagreb 27, Ljubljana 18.
Met diska: 1. Neferović (Z.) 33.93 m, 2. Sulek (Z.) 28.33, 3. Tratinik (Lj.) 26.50.
Točke: Zagreb 35, Ljubljana 19.

Skok v daljavo z zaletom: 1. Stefanini (Z.) 4.69 m, 2. Pustišek (Lj.) 4.28, Tratinikova (Lj.) in Sulek (Z.) se nista plasirali, ker v prvih treh skokih nista dosegli niti enega veljavnega skoka. Izven konkurence je dosegla Krainović (Pančeva) 504 cm.
Točke: Zagreb 40, Ljubljana 22.
Met kopja: 1. Neferović (Z.) 30.24, 2. Stefanini (Z.) 27.30, 3. Papež (Lj.) 23.05.
Točke: Zagreb 48, Ljubljana 23.

Stafeta 4x100 m: 1. Zagreb (Neferović, Stefanini, Sulek, Batelkova) 53.8, 2. Ljubljana (Bizjak, Pustišek, Kavčič, Oman) 54.5. Sigurna zmaga Zagreba, dasi se je Ljubljana smatrala za sigurnega favorita. Kdo je kriv, da je stafeta za nas tako žalostno izpadla, je težko reči, najbrž pa leži krivda na slabo razpoloženi Omanovi.

Končno stanje: Zagreb 58, Ljubljana 29. Ljubljankanke so se častno odrezale, dasi so z veliko razliko podlegle Zagrebčankam. Za Ljubljano so nastopile skoraj same mlade in neizkušene atletinje. Pogrešali pa smo na startu, zlasti pri metih, Bernikovo.

Zaključek balkanskih iger

Grčija je zasedla prvo mesto — Sledi ji Jugoslavija

Atene, 8. oktobra. Danes so se zaključila tekmovanja na lahkoatletskih balkanskih igrah. Današnjim tekmovanjem je prisostvovalo preko 60.000 gledalcev. Naša reprezentanca je mnogo bolje odrezala, kakor lani ter je diferenca med Grčijo in Jugoslavijo mnogo manjša.

Današnji rezultati so bili naslednji:
Tek 110 m zapreke: 1. Mantikas (G) 14.9, Izredno dober rezultat, 2. Ivanović (J) 2.16, 3. Banšćag (J) 3.17.

Tek 400 m: 1. Rumun Nemes 51.4, 2. Grk, 3. Grk.
Tek 1500 m: 1. Zukapas (G) 4:12, 2. Georgakopoulos 4:12.4, 3. Kreys (J) 4:13, 4. Manea (R) 4:15.

Stafeta 4x100 m: 1. Grčija 43.3, 2. Turčija 44.4, 3. Jugoslavija 45, 4. Rumunija 45.2.

Maratonski tek: 1. Gal (R.) 3:02, 2. Kirakides (G.) 3:05, 3. Sporn (J.) 3:14, 4. Fingarov (B.).

Met kopja: Grčija je zasedla prvo in drugo mesto Jugosloven Kovačević je bil tretji s 55.68.

Troskok: 1. Grk 13.89, 2. Mirić (J) 13.72. Skok ob palici: 1. Dohčev (B) 3.90, 2. Grk, 3. Grk, 4. Banšćag (J) 3.40.

Končna klasifikacija je naslednja: 1. Grčija 169, 2. Jugoslavija 119, 3. in 4. Turčija in Rumunija 61, 5. Bolgarija 53, 6. Albanija 7.

Lepi uspehi naših metalcev

Atene, 4. oktobra.

Včeraj je Bolgarija praznovala 25-letnico svoje osamosvojitve, rojstni dan kralja Borisa in 15-letnico njegovega kronanja. V znak slovenskega bratstva je bolgarska lahkoatletska reprezentanca povabila našo na skupno večerjo, ki je potekla zelo priščno in v res bratskem razpoloženju.

Današnje dopolne je porabila naša reprezentanca, da je položila na grob nezna-

nega vojaka venec v državnih barvah. Ob grobu je tvorila častno stražo narodna garda in svoji slikoviti noši. Za 15. uro pa je bilo napovedano nadaljevanje balkanskih iger na igrišču kluba Panellinios. Publike je bilo dosti manj nego v nedeljo na stadionu, ker je delavni dan.

Tekmovanje se je pričelo s polurno zamudo. Ko je prišel naš metalce kladiva Goić, nekdanji prvak Južne Amerike, ga je publika živahno pozdravljala.

Prva točka je metanje kladiva: 1. Goić (J) 46.025, 2. Stepišnik (J) 41.37, 3. Petropoulos (G.) 38.33, 4. Kosmopoulos (G.) 37.29, 5. Bako (R.) 28.11, 6. Georgijev (B.) 19.31.

Prvo mesto je bilo zagotovljeno že v naprej našemu balkanskem in jugoslovenskemu rekorderju Goiću. Zato se je razvila borba za drugo in tretje mesto med Grkoma Petropulosom in Kosmopolusom ter našim Stepišnikom. Za peto in šesto mesto sta se borila Bako (R.) in Georgijev (B.).

